

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ
ΕΡΕΥΝΑΙ - ΣΥΓΓΡΑΦΑΙ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

ΤΕΥΧΟΣ Β'.
(1962 - 1970)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1971

14685

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Ι. ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΕΡΕΥΝΑΙ - ΣΥΓΓΡΑΦΑΙ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1965⁷³

Raphide

Harvest Dec. 17-18

1 can. Spores 20

Wright 21

Wright 21

1966 EOX
code EOX

(Raphide 28-9
orig Not)

Raphide 31

Wright 529
Wright 529

Wright 34

Wright 37

Wright
Wright
Wright
Wright

Wright 35

Wright 36

Vegetia 1966 44a

Krebs 45a

Wright 46a

Wright 1969 49a

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Ι. ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΕΡΕΥΝΑΙ - ΣΥΓΓΡΑΦΑΙ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

ΤΕΥΧΟΣ Β'

1962-1970

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 1971

α) Μετά τήν έπιστροφήν μου έκ Νέου Δελχί καί Ρωσσίας (1961-2) παρακλήθεις έπιμόνωσ, έδέχθην νά ένισχύσω τήν έκδοσιν τής 12τόμου "Θρησκευτικῆς καί 'Ηθικῆς 'Εγκυκλοπαιδείας" (Α' τομ. 1962) άκριβώς ως έπραξα καί άλλοτε, ότε έφέρετο πρός ναυάγιον ή έκδοσις τής "Θρησκευτικῆς καί Χριστ. 'Εγκυκλοπαιδείας", ἧς ή έκδοσις διεκόπη εἰς τόν γ' τόμον, κατά τήν έναρξιν τοῦ Β' Παγκ. Πολέμου καί έννεκεν τῶν έκ τούτου δημιουργηθεισῶν συνθηκῶν. Μέγας άριθμός άρθρων συνεχράφη διά τήν έν λόγῳ 'Εγκυκλοπαιδείαν. Εἰς τούς τόμους τούτους ^{τῶς ΘΗΕ.} μνημονεύομαι ως μέλος εἰς τό 'Εποπτικόν Συμβούλιον.

1962-4

β) Εἰς τούς 4 πρώτους τόμους τής νέας ταύτης Θρησκευτικῆς καί 'Ηθικῆς 'Εγκυκλοπαιδείας κατεχωρίθησαν πολλά άρθρα, έν οἷς τά περί 'Ην. Πολιτειῶν καί Βυζαντίου (περί τοῦ τελευταίου βλ. κατωτέρω κατάλογον) καί 'Απ. Διαδοχῆς, περί οὔ ὁ λόγος αὔθις άμέσως.

Επιμ.
'Ενταῦθα εἶναι άνάγκη νά μνημονεύσω τό μέγα άρθρον "Διαδοχή 'Αποστόλων" διότι τοῦτο άποτελεῖ (τόμος Δ' 1964 στηλ. 1109-1121) τό πρῶτον άρθρον εἰς 'Ελληνικήν 'Εγκυκλοπαιδείαν, έν τῶν σπανιοτέρων εἰς Λεξικά καί 'Εγκυκλοπαιδείας, διότι τό θέμα τῆς "ὑπάρξεως άποστολικῆς διαδοχῆς έν τοῖς 'Επισκόποις", φιλολογικόν καί ιστορικόν κατ' άρχήν, μόλις κατά τάς τελευταίας δεκαετηρίδας ήρξατο ν' άποτελῆ τό ὑποκείμενον ιστορικοδογματικῶν κυρίως έρευνῶν. 'Η περί τό θέμα τοῦτο ένασχόλησις εἶναι νῦν φυσική κατά τόν 20όν αἰῶνα, τόν αἰῶνα τῆς 'Εκκλησίας, έννεκα τῆς Οἰκουμενικῆς κινήσεως, έν ἧ ἡ διαφωνία περί τῆς ὑπάρξεως ἢ μή "διαδοχῆς τῶν 'Αποστόλων διά τῶν έπισκόπων" κατά τούς δύο πρώτους αἰῶνας εἶναι ὀξυτάτη, άφοῦ μάλιστα μέρος τῶν 'Εκκλησιῶν, αἵτινες μετέχουσι τῆς Οἰκουμ. Κινήσεως μή δεχόμεναι τήν ὑπαρξιν έπισκόπων έν τῇ 'Αρχηγόνῳ 'Εκκλησίᾳ (34-140), φυσικόν εἶναι νά μή άποδέχωνται καί τήν άρχήν τῆς άποστολικῆς διαδοχῆς έν τοῖς έπισκόποις. Σημειῶνω τό χαρακτηριστικόν γεγονός καθ' ὅ, εἰς τήν γ' έκδοσιν τοῦ περιωνύμου λεξικοῦ "Die Religion in Geschichte und Gegenwart" (1962) οὔδέν έν τῷ οἰκείῳ τόμῳ έσημειώθη, καίτοι εἰς τό Weltkirchenlexikon (Handbuch der

Ökumene τῆ 1960 Stuttgart) περιελήφθη εἰς 4 περίπου στήλας τό ἄρθρον "Sukzession apostolische (στ. 1408-1411). Ἀλλά εἰς τό ἱστοριοφιλολογικόν θέμα μόνον 2 στήλαι ἀφιερώθησαν.

Πρόκειται κατ' οὐσίαν περί ἐνάρξεως νέας πρωτοτύπου ἐρεῦνης, φιλολογικῆς καί ἱστορικῆς, εἰς τὰς πηγὰς τῶν δύο πρώτων αἰώνων, σχετιζομένης ἀμέσως πρός τὰς δύο ἀνακοινώσεις μου ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ Ἀθηνῶν (1956 καί 1961), περί ᾧ ἐγένετο λόγος ἀνωτέρω ^{καί} εἰς τήν ἐν Μονάχῃ (1960 πρβλ. ἄνωτ. σελ. 27).

γ) Ἐνεκα τῶν πολλῶν πτυχῶν τοῦ μεγάλου ἱστοριοφιλολογικοῦ καί θεολογικοῦ προβλήματος, περί τῶν μορφῶν τοῦ Πολιτεύματος τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τοὺς δύο πρώτους αἰῶνας, δέν περιωρίσθην εἰς τό ἀνωτέρω δοκίμιον συγγραφῆς τοῦ ἄρθρου "Διαδοχὴ Ἀποστόλων", ἀλλά συνέγραφα καί νέαν μεγάλην φιλολογικὴν καί ἱστορικὴν μελέτην γερμανιστί, πολλῶ μᾶλλον, ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ ἀνωτέρω λήμματος περιλαμβάνει ὄχι μόνον τήν διαδοχὴν προσώπων, ἀλλά καί τήν "Παράδουσιν τῆς ἀληθείας" περί τῆς ἱστορικῆς ἐν Χριστῷ ἀποκαλύψεως. Ταῦτα τὰ θεμελιώδη στοιχεῖα, κατὰ τήν γνώμην μου, διέσωσεν ὁ Ἠγήσιππος εἰς τὰ διασωθέντα, ἀτυχῶς μόνον ὡς Ἀποσπάσματα, ὑπομνήματά του (Fragm. I παρ' Εὐσ. II, 23, 3-19 καί III Εὐσεβ. IV, 8, 2 καί V Εὐσεβ. IV, 22, 2-6)⁽⁺⁾. Ὁ Ἠγήσιππος εἶναι ὁ πρῶτος συγγραφεὺς ὁ καθορίζων τό περιεχόμενον καί τὸν κανόνα τῆς ἀρχῆς τῆς διαδοχῆς εἰς τὰ δύο στοιχεῖα. Τό ἱστορικόν γεγονός οὗτινος συνείδησιν ἔλαβεν ἡ Ἐκκλησία κατὰ τήν ἔξαρσιν τοῦ Γνωστικισμοῦ (130) καθορίζεται τό πρῶτον ὑπὸ τοῦ Ἠγησιππου ἐλθόντος ἐξ Ἀνατολῆς διὰ Κορίνθου εἰς Ρώμην ἐπὶ Ἀνικητου (154-166), ἐκπροσωποῦντος 2 γενεάς (120-180), θεολογεῖται ὑπὸ τοῦ Εἰρηναίου (140-202) καί ἐμφανίζεται λειτουργικῶς ὑπὸ τοῦ Ἰππολύτου (+235). Τό ἔτοιμον γερμανικόν κείμενον, 100 περίπου σε-

- - - - -

(+) Τὰ κείμενα ἴδε εἰς τὸν 5ον τόμον τῆς Βιβλιοθ. Ἑλλ. Πατέρων καί Ἐκκλ. Συγγραφέων (Ἀθῆναι 1955) τῆς Ἀπ. Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (εἰς σελ. 82-92).-

λίδων, ἀποτελεῖ δοκίμιον νέας θεωρίας, ἀξιοποιούσης φιλολογικῶς καί ἱστορικῶς τὰ σημεῖα τῶν ἐν λόγῳ κειμένων. "Ἄξιον σημειώσεως εἶναι τὸ γεγονός καθ' ὃ ἡ διατύπωσις τοῦ Εὐσεβίου (1,1) ἐν ἀρχῇ τῆς 'Εκκλ. Ἱστορίας εἶναι ἡ μόνη ἀκριβής "Ἀποστόλων διαδοχά" (Sukcessiones Apostolorum), δι' ὃ καί καταλείπω τὸν χαρακτηρισμὸν "Διαδοχὴ Ἀποστόλων" πρὸς χαρακτηρισμὸν τῆς ἐπιστημ. θεωρίας *Suksessio Apostolica* τὴν εἰσαγωγὴν ἐζήτησα νὰ γράψῃ ὁ ἱκανὸς μαθητῆς μου Δρ τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογίας μὲ τὸν βαθμὸν ἄριστα ἀπόφοιτος καί τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Harvard Ἰωάννης Ζηζιούλας, Καθηγητῆς τῆς Πατερικῆς Θεολογίας ἐν τῇ περιωνύμῃ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Ἑδιμβούργου. Οὗτος εἶναι εἰς θέσιν νὰ γράψῃ περὶ τῶν κρατουσῶν περὶ τοῦ θέματος συγχρόνων ἐπιστημονικῶν ὑπὸ ὁμολογιακὴν ἐπίδρασιν τελουσῶν ἀντιλήψεων.

δ) Διὰ τὴν συνάφειαν τοῦ λόγου σημειῶ, ὅτι τὸ θέμα τοῦτο ἐντάσσεται ἐν τῇ σειρᾷ τῶν ἐρευνῶν μου: Kirche, Episcopat und Tradition καί τοῦ Δ' τόμου τῶν περὶ τοῦ Πολιτεύματος τοιούτων, περὶ ὧν ἐγένοντο ἀνακοινώσεις ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ (ἐξεδόθησαν μέχρι τοῦδε 1-2 τεύχη τοῦ α' τόμου). Πρέπει ὅμως νὰ προσθέσω, ὅτι τὸ θέμα τοῦτο ἐντάσσεται καί εἰς τὸ γενικώτερον ἱστορικοπνευματικὸν καί Θεολογικὸν θέμα, ὅπερ ἔθεσα σαφῶς τὸ 1955 εἰς τὸν ἐπίσημ. λόγον μου εἰς τὸ Παν/μιον Ἀθηνῶν (30 Ἰαν.), ἐκδοθέντα εἴτα ὑπὸ μορφήν Πραγματείας ὑπὸ τὸν τίτλον "Ἡ διαμόρφωσις τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας μέχρι τοῦ Ε' αἰῶνος καί οἱ ἱερεῖς Ἱεράρχαι", περὶ τῆς Ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας (σελ. 32 ἐξ.). Τοῦτο ἀπετέλεσε τὴν ἀφετηρίαν τῆς ἀξιολογοτάτης διατριβῆς τοῦ μαθητοῦ μου κ. Ι. Ζηζιούλα, ἡ ὁποία οἰκοδομεῖ περαιτέρω ἐπὶ τῶν ἐρευνῶν μου. Ἡ διατριβή, ἥς τὸ θέμα κατ' ἀρχὴν ἔδωκα, φέρει τὸν τίτλον "Ἡ Ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ θείᾳ Εὐχαριστίᾳ καί τῷ Ἐπισκόπῳ κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους αἰῶνας" Ἀθήναι 1965 σελ. 211 (ἴδε σημαντικὴν εὐμενῆ 10σέλιδον κριτικὴν εἰς τὸ Περιοδικὸν Revue d'Histoire Ecclesiastique 1970). Αὕτη θά μεταφρασθῇ, κατ' ἐπιθυμίαν τῶν ξένων, εἰς τὴν γαλλικὴν καί τὴν ἀγγλικὴν. Τὸ θέμα τῆς Ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας ἐπραγματεύθη ἐν περιλήψει εἰς ἓν μάθημα εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Marburg κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1967, διότι περιελήφθη εἰς διακυβερνητικὸν πρόγραμ-

μα 'Ανταλλαγής Καθηγητών.

ε) 'Ορισθείς υπό τῆς Κυβερνήσεως μέλος τῆς 'Επιτροπῆς ἑπεξεργασίας σχεδίου διὰ τὴν μόρφωσιν τοῦ Κλήρου καὶ ἰδῶν, ὅτι τὸ ἔργον αὐτῆς ἀπετύγχανε, διότι δέν ὑπῆρχεν ἀρμόδιος καθ' ὕλην εἰσηγητῆς Γεν. Δ/τῆς Θρησκευμάτων, παρητήθη τὴν 26ην 'Ιουνίου 1964 διὰ μακρᾶς ἐκθέσεως πρὸς τὸν Πρωθυπουργόν (Γ. Παπανδρέου) καὶ τὸν 'Υπουργόν Παιδείας, ὅστις διώρισε τὸν Καθηγ. τῆς Κ. Διαθήκης ὡς Γεν. Δ/ντὴν Θρησκευμάτων, καθ' ὃν χρόνον, ἄλλα εἶχεν ἀποφασίσει ὁ Πρωθυπουργός καὶ 'Υπουργός Παιδείας, ὁ εὐρισκόμενος εἰς 'Ηνωμένας Πολιτείας. Περὶ τοῦ ἔργου τῆς 'Επιτροπῆς ἴδε εἰς τὴν ἡμετέραν 'Ιστορίαν τῆς Ριζαρείου 'Εκκλ. Σχολῆς ἐν 'Αθήναις 1969.

στ) 'Εκλεγείς κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1964 μέλος τῆς Κεντρικῆς 'Επιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν 'Εκκλησιῶν, ἐκ μέρους τῆς 'Ι. Συνόδου τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος (τοῦ ἀειμν. Καθηγητοῦ καὶ ἀκαδημαϊκοῦ 'Α. 'Αλιβιζάτου μὴ θελήσαντος νὰ ταξειδεύσῃ προσῆλθον τὰ ἄλλα δύο μέλη ὁ 'Αχαΐας 'Παντελεήμων, ὁ ἀρχιμανδρ. καὶ καθηγ. Ι. Κοτσώνης) εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀειμν. συναδέλφου Ρ. 'Ιωαννίδου, ἐγενόμην δεκτός ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ 'Επιτροπῆς, ἀποτελούσης τὸ ἀνώτατον εὐρὺ διοικητικὸν σῶμα τοῦ Π. Σ. Ε. 'Η ὑποδοχὴ ἐγένετο εἰς Enugu τῆς Νιγηρίας (Μπιᾶφρα), ἔνθα εἶχε τὴν ἐτησίαν αὐτοῦ συνέλευσιν τὰ ἐν λόγῳ συμβούλιον. Μετέσχον ἐνεργῶς τοῦ ἔργου τῆς 'Επιτροπῆς, ἡ ὁποία ἀπέρριψε διὰ ψήφων 41 κατὰ 37 (3 ἑλληνικαὶ ψῆφοι εἰς τὰς 41 καὶ μία τῆς 'Αλεξανδρείας) τὴν πρότασιν περὶ ὀρισμοῦ διαδόχου τοῦ ἐξερχομένου Γεν. Γραμματέως Visser't Hooft 'Ολλανδοῦ, δι' ἑνός ἄλλου. 'Επρωτοστάτησα εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, μεθ' ὃ κατὰ τὸν Φεβρ. 1966 ἐξελέγη ὁ νῦν Γεν. Γραμ. D. Eugene Gaston Blake, ἀμερικανός, πρεσβυτεριανός, Πρόεδρος τῆς 'Ομοσπονδίας τῶν Λουθηρανῶν τῆς 'Αμερικῆς. Ἦμην παρὼν ἐν Γενεύῃ καὶ ἐφήμισα μετὰ τοῦ ἀειμν. καθηγητοῦ 'Αλιβιζάτου. 'Ωσαύτως ἐπρωτοστάτησα εἰς τὴν διατύπωσιν τῆς ἀποφάσεως περὶ Κύπρου, διότι ὡς μέλος τῆς 'Επιτροπῆς τῶν 'Εξωτερικῶν 'Υποθέσεων τοῦ Π. Σ. Ε. καὶ γραμματεὺς τῆς ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ 'Αλιβιζάτου 'Επιτροπῆς τῆς 'Ι. Σ. τῆς 'Εκκλ. τῆς 'Ελλάδος,

✓ ~~Απόντος του 'Αλιβιζάτου, ήμην υποχρεωμένος και διά τήν θέσιν μου, εις τό Κυπριακόν νά λάβω τήν θέσιν υπέρ τής Κύπρου επί τῆ βάσει τῶν ἀρχῶν του 'Οργ. 'Ην. 'Εθνῶν (ἀρχή τῆς αὐτοδιαθέσεως), πολλῶ μᾶλλον ὅτι διατελῶ ἀπό ἐτῶν Πρόεδρος του 'Ελληνικοῦ Συνδέσμου 'Ην. 'Εθνῶν. Αἱ ἀρχαί του Ο.Η.Ε. συμβαδίζουν πρὸς ἐκείνας του Π.Σ.Ε., οὔτινος ὅμως ἡ πολιτική διήκετο ἀπό "ρεαλιστικά κριτήρια", ὡς διεμόρφουν ταῦτα οἱ δύο ἡγούμενοι τῆς 'Επιτροπῆς Sir Kenneth Grubb (Πρόεδρος "Αγγλος) καί Norden Gen. Γραμματεὺς ('Αμερικανός). 'Αμφότεροι ἀπεχώρησαν λόγῳ ὀρίου ἡλικίας (1967). Μὲ τόν δεῦτερον ἦλθον εἰς σύγκρουσιν, ἀφοῦ μάλιστα εἶχομεν κατὰ τάς ἡμέρας τῶν συνεδριῶν πληροφορίας ἐπιστήμους ἐξ 'Αθηνῶν, διότι ἡ διατύπωσίς του διά τό Κυπριακόν ἦτο ἀσυμβίβαστος πρὸς προηγουμένας διακηρύξεις του Π.Σ.Ε. οἷα ἡ ἐν Evanston Illinois τῷ 1954 (Assembly) ἔνθα ὑπῆρξα μέλος καί ἐβοήθησα τόν καθηγ. 'Αλιβιζάτον, πρωτοστατήσαντα εἰς τήν ἀποδοχὴν τῆς ἀρχῆς τῆς Αὐτοδιαθέσεως. Σημαντικὴ ὑπῆρξεν ἡ συμβολή μου εἰς τήν ἀπόκρουσιν προτάσεως του 'Αργεντινοῦ 'Αντιπροσώπου καθηγητοῦ Obermüller περί προσθήκης παραγράφου εἰς τήν περί Κύπρου διακήρυξιν τῆς Κεντρ. 'Επιτροπῆς του Π.Σ.Ε., δι' ἧς θ' ἀπεδοκιμάζετο ^Μπαρουσία του Μακαρίου ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Πολιτικῆς 'Εξουσίας τῆς Κύπρου, ἐνῶ εἶναι ἱεράρχης. Τὴν ἐκ διαισθήσεως τῶν τεκταινομένων συνταχθεῖσαν ὀλίγον πρότερον γνωμοδότησίν μου ἀνέγνωσα ἐνώπιον τῆς Κ.Ε. γερμανιστί, μεθ' ὃ ἠκολούθησεν ὁμιλία του Θεοφ. 'Επισκόπου 'Αχαΐας Παντελεήμονος (βοηθοῦ τῶν 'Αθηνῶν) καί του ἀρχιμ. καθηγητοῦ κ. 'Ιερωνύμου Κοτσώνη. Μετὰ ταῦτα ἡ μὲν πρότασις του 'Αργεντινοῦ, καθηγητοῦ ἀπεσύρθη τό δέ ἡμέτερον κείμενον μεταφρασθὲν ὑπὸ τῆς 'Υπηρεσίας τῆς Κ.Ε. του Π.Σ.Ε. εἰς τήν ἀγγλικὴν καί τήν γαλλικὴν διενεμήθη, ὑπὸ δέ τῶν Κυπρίων ^{κωδ} διεδόθη κατὰ χιλιάδας εἰς τό 'Εξωτερικόν. 'Επὶ τοῦ κειμένου-γνωμοδοτήσεως ἐστηρίχθησαν δηλώσεις του Μητροπολίτου Θυατείρων κ. 'Αθηναγόρου ἐν Λονδίνω.~~

'Επὶ τῶν ἀνωτέρω θεμάτων ὑπάρχουσι 2 ἐκθέσεις, μία εἰς τήν 'Εκκλησίαν τῆς 'Ελλάδος καί μία ἰδική μου πρὸς τό 'Υπουργεῖον τῶν 'Εξωτερικῶν. Αὕτη ἔτυχε τῆς ἰδιαιτέρας εὐμενοῦς προσοχῆς καί μάλιστα του Πρέσβευς κ. Πηλαβάκη.

στ) Είς τήν θέσιν τοῦ μέλους τῆς Κ.Ε. τοῦ Π.Σ. Ἐκκλησιῶν παρέμεινα κατ' οὐσίαν μέχρι τοῦ 1967, δι' ὃ καί μετέσχον τῆς συνόδου αὐτῆς ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1967. Τυπικῶς παρέμεινα μέχρι τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1968, ὅτε συνῆλθεν ἡ ΚΕ μετὰ τῆς 4ης Γεν. Συνελεύσεως τοῦ Π. Σ.Ε. ἐν Upsalla τῆς Σουηδίας. Κληθεὶς δὲν μετέβην, διότι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὤρισεν ἄλλους, ἐλθοῦσα δὲ εἰς σύγκρουσιν ἀπέσυρε τὸν ἀποσταλέντα ἀντιπρόσωπον. Ἐν Upsalla ὅμως ἐπανεξελέγην καίτοι ἀπὸν μέλος τῆς Faith and Order Kommission.

ζ) Τὴν 6ην Ἰουνίου ἐξελέγην παμφηρεὶ κοσμητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν διὰ τὸ Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1965-66. 1965

η) Κληθεὶς ὑπὸ τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ Προέδρου Κύπρου κ. Μακαρίου μετέβην, ὡς φιλοξενούμενος αὐτοῦ (ἴδε Ἐφημ. Λευκωσίας καὶ δὴ καὶ τὴν Ἐφημ. Ἀγών τῆς 6ης Ἰουλίου) εἰς Κύπρον (4-14 Ἰουλίου), ἔνθα ἔτυχον ἐξαιρετικῶν τιμῶν, ὡς τε σύμβουλος τῆς Πανελλ. Ἐταιρείας Αὐτοδιαθέσεως Κύπρου καὶ ὡς μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς προπαρασκευῆς τοῦ Ἀγῶνος τῆς Ε.Ο.Κ.Α. (1952-8).

θ) Κληθεὶς εἰς τὸ Α' Παγκύπριον Συνέδριον τῶν Θεολόγων, ἠμίλησα μετὰ τὸν Ὑπουργὸν Παιδείας καὶ πρὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου, ἀναφερθεὶς εἰς τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἔργου τῶν Θεολόγων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ Ἐκπαιδεύσει.

ι) Παρακληθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου ἔδωσα διάλεξιν με θέμα "ἡ διαμόρφωσις τῆς ἐν τῇ Δύσει Ἐκκλησίας μέχρι καὶ τῆς Β' Βατικανῆς Συνόδου καὶ ὁ διάλογος Ὀρθοδοξίας-Ρωμαιοκαθολικισμοῦ". Διετύπωσα τελικῶς εἰς 10 θέσεις τὰς ἀπόψεις μου ὑπὲρ τοῦ Διαλόγου.

ια) Συνομιλήσας δις διὰ μακρῶν μετὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου εἰς τὸ θερινὸν Μέγαρον τοῦ Προέδρου, ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ μέ βάσιν τὸ θέμα τῆς κατὰ τὸ δυνατόν ἀκινδύνου μεθόδου πρὸς ἐπίτευξιν τῆς Ἐνώσεως τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος, μετεβίβασα τὰς ἀντιλήψεις τῆς Π.Ε.Α.Κ. ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ ἐξέθεσα τὰς ἰδικὰς μου. Ὁ Ἀρχ/πος ὤρισε συνέχειαν τῆς συζητήσεως μετὰ τοῦ κ. Σάββα Λοῦζίδη, εἰσηγητοῦ ὤρισμένου σχεδίου εἰς τὴν Π.Ε.Α.Κ., ἧς διατελεῖ Γεν. Γραμματεὺς.

ιβ) Κατά 'Ιανουάριον τοῦ 1966 ὤρίσθην ἓκ νέου μέλος τῆς 'Επιτροπῆς τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος διὰ τὸν διάλογον μετὰ τῶν Προχαληδονίων (ὑπάρχουν ἐν χρήσει καὶ ἄλλοι χαρακτηρισμοί: μὴ Χαληδόνιοι καὶ 'Αντιχαληδόνιοι).

ιγ) Ὅμοίως τῆς 'Επιτροπῆς διαλόγου μετὰ τῶν 'Αγγλικανῶν ἓκ μέρους τῆς 'Εκκλησίας 'Αλεξανδρείας. Ὅθεν μετέσχον τῆς ἐν λόγῳ Ὁρθοδόξου 'Επιτροπῆς τῆς συνελθούσης κατὰ Σ/βριον τοῦ 1966 ἐν Βελιγραδίῳ. Αὕτη μετὰ 15θήμερους συζητήσεις κατήρτισε τὸν κατάλογον τῶν θεμάτων τοῦ Διαλόγου.

ιδ) Κληθεὶς προσωπικῶς καὶ ὀνομασθεὶς μέλος τῆς ἀντιπροσωπείας τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν εἰς τὸ ΙΓ' Διεθνὲς Βυζαντινὸν Συνέδριον, τὸ συγκροτηθὲν κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1966 ἐν Oxford ἠδυνήθην ν' ἀνακοινώσω γερμανιστὶ μελέτην ὑπὸ τὸν τίτλον "Ἡ νέα εἰς παραλλήλους Πίνακας ἔκδοσις τῶν Τακτικῶν (Notitia Episcopatum) καὶ ἡ γνησιότης τοῦ τακτικοῦ τοῦ Παρισι. Κώδικος 1555A. Τὸ γερμανικὸν κείμενον (δὲν ὑπάρχει 'Ελληνικὸν) ἐδημοσιεύθη εἰς τὸν Δ' τόμον τῶν πρὸς τιμὴν τοῦ Ὁρθάνδρου ἐκδοθέντων.

ιε) Μετὰ ὁμόφωνον πρότασιν τῆς Θ. Σχολῆς καὶ ἀπόφασιν τῆς Συγκλήτου ὤρίσθην ὀμιλητῆς τῆς ἑορτῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν διὰ τὴν 30ὴν 'Ιαν. 1966, καθ' ἣν θὰ ἐξεφώνει τὸν πρῶτον αὐτοῦ λόγον ὡς Βασιλεὺς πρὸς τοὺς Καθηγητάς καὶ φοιτητάς ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος. Ἡ εὐκαιρία αὕτη ἐχρησιμοποιήθη ὑπ' ἐμοῦ διὰ νὰ ἐγκύψω εἰς τὴν μελέτην ἐπὶ μιᾶς πλευρᾶς τοῦ βίου Μεγάλου Βασιλείου ὡς πρατύπου Οἰκουμενικοῦ 'Εκκλησιαστικοῦ ἡγέτου. Αὕτη ἀπετέλει περίληψιν εὐρυτέρας μελέτης μου, ἣτις ἀναθεωρηθεῖσα ἐδημοσιεύθη καὶ ὡς 2α ἔκδοσις πλήρης ἐκ σελίδων 86 (α' ἔκδοσις Π/μιον, σελίδες 20) εἰς τὴν ὑπὸ ἔκδοσιν τόμον 'Επετηρίδος τῆς Θεολ. Σχολῆς, τὸν ἀφιερωμένον εἰς τὸν ἀποχωρήσαντα (1957) καθηγητὴν κ. Τρεμπέλαν. Ἡ ἐργασία ἀποτελεῖ συμβολὴν εἰς τὴν ταραχώδη ἱστορίαν τῆς 'Εκκλησίας τοῦ Δ' αἰῶνος, καθ' ὃν ἀνεδείχθη ὡς ἔξοχος οἰκουμενικὴ φυσιογνωμία ὁ Μ. Βασίλειος (+379), πραγματικὸς ἐκκλ. οἰκουμ. ἡγέτης, ὅστις ὡς ἐκκλ. πολιτικὸς ὑπῆρξεν ἀνώτερος τῶν συγχρόνων του Μ. 'Αθανασίου 'Αλεξανδρείας (+373) καὶ Δαμάσου Ρώμης.

ιστ) Σχών τήν πρωτοβουλίαν προσκλήσεως έκ μέρους τής Θεολ. Σχολής τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἧς διετέλουν Κοσμήτωρ (1965-1966) τοῦ ἀποχωροῦντος Γεν. Γραμματέως τοῦ Παγκ. Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν Dr W. Visser't Hooft καί τοῦ ἐκλεγέντος Dr. Eugen. Gaston Blake μετ' ἀπόφασιν τής Συγκλήτου, προσεφώνησα αὐτούς ἐν οἰκουμενικῷ χριστιανικῷ πνεύματι κατά τήν 22αν Ἰουνίου 1966, μετὰ τόν Πρύτανιν. Τά προταθέντα ὑφ' ἡμῶν θέματα τῶν ὀμιλιῶν των ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου περιελήφθησαν εἰς τήν εἰδικήν ὡραίαν ἔκδοσιν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ὑπό τίτλον "Ἡ Ὑποδοχή ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν καί αἱ ὀμιλίαι τῶν Dr. Visser't Hooft καί Dr. Eugen. Gaston Blake " προσφωνήσεις τοῦ Πρυτάνεως κ. Φιλιππίδου καί τοῦ Κοσμήτορος Γ. Κονιδάρη! Ἀπαντα τά κείμενα εἰς ἑλληνικήν καί ἀγγλικήν, ἀλλ' ἡ προσφώνησίς μου λίαν οὐσιώδης ἐν τῷ Ξεν. τῆς Μεγάλης Βρετανίας ^{ἔδημοσιεύθη} γερμανιστί (παρατίθεται ἑλλην. μετάφρασις). Ἐν Ἀθήναις 1967 σελ. 80.

12/1967
ιζ) Ὀρισθεῖς ὑπό τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καί τῆς Συγκλήτου καί ἐγκριθεῖς ὑπό τῆς Κυβερνήσεως μετέσχον τοῦ διακυβερνητικοῦ προγράμματος ἀνταλλαγῆς καθηγητῶν μεταξὺ Ἑλλάδος καί Γερμανίας. Ἐπεσκέφθην κατά Ἰανουάριον 1967 τήν Βόννην, τό Μόναχον καί τό Marburg ἔνθα καί ὠμίλησα (πρβλ. ἀνωτέρω σελ. 38α).

17/1967
ιη) Ἐπανιδρυθείσης, μετὰ μακρούς ἀγῶνας, τῆς ἐκτάκτου αὐτοτελοῦς ἕδρας τῆς Ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπό τῆς συστάσεως αὐτῆς (ὀρθός ὄρος: "Ἐκκλ. Ἱστορία Ἑλλάδος" ὡς ὀνομάζεται ἡ ἐπί τῇ προτάσει μου ἰδρυθεῖσα ἐν τῇ Θεολ. Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης) ~~ἔδρα~~ τῷ 1946-7), ἔλαβον ἀπό τοῦ Ἰανουαρίου 1966 ἐντολήν διδασκαλίας, μέχρι πληρώσεως τῆς ἕδρας. Αὕτη προεκηρύχθη πολλάκις ἀλλ' οὐδεὶς ὑπῆρξεν ὑποψήφιος, δι' ὃ καί διετήρησα τήν ἐντολήν μέχρι τῆς 31ης Αὐγούστου 1970, ὅτε ἀπεχώρησα τῆς Ὑπηρεσίας. Ὀλίγον πρότερον ἀφ' ἑνός μὲν ἐξέδωκα ἐν ἐπιτομῇ τοῦ 2ου τόμου τῆς Ἐκκλ. Ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος, ἀφ' ἑτέρου δέ ὑπέβαλον εἰσήγησιν περί ἐκλογῆς τοῦ πρώτου ὑψηγοῦ τῆς ἕδρας τέως βοηθοῦ μου κ. Ἐμμ. Κωνσταντινίδου, Δρ. Θ., ἀφοῦ πρότερον εἶχον εἰσηγηθῆ τήν ἐκλογήν καί ὑψηγοῦ τῆς ἕδρας μου τοῦ κ. Βλ. Φειδᾶ. Ἀμφότεροι εἶναι μαθηταί μου καί δῆ καί τοῦ στενοῦ κύκλου (1951-1970). Ὁ κ. Ἐμμ.

Κωνσταντινίδης ἐγένετο ὑφηγητὴς μετὰ τὴν ἀποχώρησιν μου.

ιθ) Κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1966 ἐκλήθη παρὰ τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἱεραρχίας, ἡ ὁποία ἐκλήθη διὰ νὰ ἐκφράσῃ γνώμην ἐπὶ τοῦ Νόμου 4589/1966 περὶ ρυθμίσεως ἐκκλ. ζητημάτων καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων (Φ.Ε.Κ. 239 Α. τῆς 10ης Ν/βρίου 1966⁽⁺⁾), ὁ ὁποῖος ἔχει μόνον περιεῖχε ἀντικανονικὰς καὶ διὰ τοῦτο ἀντισυνταγματικὰς διατάξεις, ἀλλὰ καὶ εἰσήγαγε κοσμικὸν πνεῦμα πρωτοφανές εἰς τὴν Ἐκκλησίαν (ὄριον ἡλικίας).

Ἡ Ἐπιτροπὴ κατήρτισεν ἔκθεσιν δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ Περιοδικὸν "Ἐκκλησία" κατὰ τὸ 1967.

Ἡ συμβολή μου μετὰ τοῦ διακεκριμένου δικηγόρου κ. Ζούκα, ὑπῆρξεν τόσον οὐσιώδης, ὥστε κατήρτισα τὸ σχέδιον ἐγγράφου συναδευτικοῦ τοῦ Ἰ. Συνοδίου τῆς Ἱεραρχίας, ἔγγραφον ἐκφράζον πολιτικὴν (ὁρθήν) πρὸς τὸ Ἰ. Συνοδίου εἰς ὄπερ ἀνηγγέλλετο ἡ σύγκλησις τῆς Ἱεραρχίας διὰ τὴν 16ην Ἰαν. 1967 πρὸς ἐκλογὴν ἀρχιερέων τῶν κενῶν ἐπισκοπιῶν (κακῶς ὀνομαζομένων μητροπολιτικῶν) ἐδρῶν. Τὸ ἔργον ἐτορπιλλίσθη ὡς καὶ τὸ ἔργον τῆς Κληρικολαϊκῆς Ἐπιτροπῆς⁽⁺⁺⁾ τοῦ Νόμου 4243/1962⁽⁺⁺⁾ τοῦ Καταστ. Χάρτου 1962/63-64, δι' ὃ καὶ ὁ καταστ. ἐκεῖνος χάρτης δέν ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βου-

(+) Κείμενον καὶ παρὰ Βαρν. Τζωρτζιάτῃ: Καταστ. Νομοθεσία Ἰ. Συνοδίου 1967 σ. 353.

(++) ~~Κληρικολαϊκῆς~~ ^{ἐθνεγνώσεως} εἰς τὴν Βουλὴν ὁ καθηγητὴς Γρηγ. Κασσιμάτης, Ἰ. Συνοδίου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας. Τὸ σχέδιον τοῦ Κατ. Χάρτου ἔδε παρὰ Βαρνάβῃ Τζωρτζιάτῃ σελ. 501-538. Μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ὁ Ἀθηνῶν Χρυσόστομος Πρόεδρος, ὁ Κορινθίας Προκόπιος, ὁ Ἡλείας Γερμανός, ὁ Θεσσαλονίκης Παντελεήμων, ὁ Μαρωνείας Τιμόθεος, ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης Διονύσιος, ὁ Κίτρους Βαρνάβας καὶ οἱ καθηγηταὶ Ἀλιβιζᾶτος, Βέλλας, Ράμμος, Φραγκίστας, Γάφος καὶ Κονιδάρης. Πρακτικὰ εἰς 3 ἀντίτυπα ὑπάρχουν ἐν τῇ Ἰ. Συνοδῷ, τῷ Ἰ. Συνοδῷ καὶ παρ' ἐμοὶ δεμένα εἰς 800 σελίδας.

λῆς. Ἐνίκησαν αἱ δυνάμεις τῶν Παρασηνίων.

Ἡ Ἱεραρχία ἐξέφρασε διὰ θερμοῦ ἐγγράφου τὰς εὐχαριστίας της πρὸς τὸν γράφοντα (ἴδε καὶ περιόδ. "Ἐκκλησία" 1967).

κ) Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης διεξήγαγον (Δ/βριος 1966-Μάρτιος 1967) συνομιλίας μετὰ τῶν πολιτικῶν ἡγετῶν περὶ τῆς ἀνάγκης διακομματικῆς πολιτικῆς ἐπὶ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ, ὥστε νὰ παύσῃ ἡ Ἐκκλησία ν' ἀποτελῇ ἀντικείμενον διαμάχης μεταξὺ τῶν κομμάτων καὶ νὰ παύσῃ ἡ ἐπίδρασις τῶν παρα-εκκλησιαστικῶν ὀργανώσεων. Τὸ εὐτυχές ἀποτέλεσμα ἐκτίθεται εἰς ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ἄξ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς κ. Δ. Παπασπύρου ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23 Μαρτίου 1967. Τὸ κείμενον δημοσιεύεται εἰς τὴν ἡμετέραν Ἱστορίαν τῆς Ριζαρείου Ἐκκλ. Σχολῆς τοῦ 1969 σελ. 128-29. Τὰ παρασηνία τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δημοσιεύονται εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ Ι. Χανιώτη: Φῶς εἰς τὰ Παρασηνία τῆς ἐκκλ. κρίσεως (Σ/βριος 1966) καὶ εἰς τὴν ὑπὸ ἔκδοσιν πραγματείαν μου: Σταθμοὶ ἐκκλησιαστικῆς πολιτικῆς ἀπὸ τοῦ Καποδιστριαύ μέχρι σήμερον, ἔνθα καὶ πλῆθος ἀνεκδότων κειμένων.

κα) Τὴν 20ῆν Ἀπριλίου 1967 ὁ Ὑπουργὸς τῶν Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας καθηγητῆς κ. Γρηγ. Κασσιμάτης (νῦν ἀκαδημαϊκός), ἐξ ἰδίας ὄλως πρωτοβουλίας, ἔχων δυσκόλως δοθεῖσαν συγκατάθεσιν τοῦ Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου (+1968), ἔδωκεν ἐντολὴν νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ ὑποβληθεῖσα ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου παραίτησις τοῦ τότε Γεν. Διευθυντοῦ (Καθηγ. τῆς Κ. Διαθήκης) Θρησκευμάτων καὶ νὰ διορισθῇ ὁ σημειῶν τὰς γραμμάς ταύτας. Ἡ ἐντολή, ὡς εἰκόσ, δέν ἐπρόφθασε νὰ πραγματοποιηθῇ κατὰ Μάϊον δέ τοῦ 1967 ἀνεκοινώθη ἡ Ζετῆς σύμβασις τοῦ ἀνωτέρω, ὅστις παρητήθη ἐν τούτοις τὸν Ἰούνιον τοῦ 1968.

κβ) Κατὰ τὸ 1967 ἐκυκλοφορήθη ὑπὸ τῆς Βρεττανικῆς Βιβλικῆς Ἐταιρείας ἡ α' ἔκδοσις τοῦ κειμένου (textus receptus) τῆς Ἐκκλησίας Κων/πόλεως τῆς νέας μεταφράσεως εἰς τὴν ὀμιλουμένην Ἑλληνικὴν τῆς Κ. Διαθήκης, ἡ γενομένη ὑπὸ τῶν ἀειμνήστων καθηγητῶν Β. Βέλλα τῆς Π. Δ., Εὐαγγ. Ἀντωνιάδη τῆς Κ. Δ., Ἀμ. Ἀλιβιζάτου καὶ τοῦ γράφοντος. Αὕτη ἀντικατέστησε τὴν ἀπὸ τοῦ 1831 κυκλοφοροῦσαν μετάφρασιν, ἡ ὁποία εἶχεν ἀνάγκην μεταφράσεως! Συνέκδοσις τοῦ κειμένου τοῦ ἰσχύοντος ἐν τῇ Ὁρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ μετὰ τῆς μεταφράσεως εἰς τὴν ὀμιλουμένην, διευκολύνει κατὰ τὸ δυνατόν

τὸν λαὸν καὶ κατανόησιν τοῦ κειμένου, διαιρεθέντος ἐν τῇ μεταφράσει εἰς διδακτικὰς ἐνότητες μετ' ἐπιγραφῶν. Ἀποτελεῖ ἀσφαλῶς σημαντικὴν προσφορὰν πρὸς τὸν λαὸν (κυκλοφορεῖ ἤδη εἰς 240 χιλ. ἀντίτυπα ἐντός 4 ἐτῶν). Ἡ Βιβλικὴ Ἑταιρεία ἐκφράσασα τὴν εὐγνωμοσύνην της διὰ τὸ συντελεσθῆν ἔργον ἀπέστειλεν εἰδικὸν ἀντίτυπον μετ' ὀπισθογραφῶν εὐχαριστιῶν καὶ εἰδικὸν εὐχαριστήριον ἔγγραφον. Ἴδου ταῦτα:

Σελίς 2α ἐξωφύλλου

PRESENTED TO
PROF. KONIDARIS
by the Committee of the

BRITISH AND FOREIGN
BIBLE SOCIETY
in grateful recognition
of the Service rendered in
preparing this edition

H.K. Mouttor

p. Secretary for Translations
THE BIBLE HOUSE
LONDON MARCH 18th 1968.

Σελίς 1η ἐσωφύλλου

Η ΚΑΙΝΗ
ΔΙΑΘΗΚΗ

Τὸ πρωτότυπον κείμενον
μέ
νεοελληνικὴν μετάφρασιν

Σελίς 2α ἐσωφύλλου

The New Testament in Modern Greek
(Ancient text with Modern Greek translation)

TR263 D1
BEBS 1967

ΑΘΗΝΑΙ
ΒΙΒΛΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΟΔΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ 3
1967

Printed in Great Britain

Τό Έγγραφο

TELEGRAMS "TESTAMENTS, LONDON, E.C.4"
TELEPHONE: CITY 4751 (6 lines)

Patrons: HER MAJESTY THE QUEEN -
HER MAJESTY QUEEN ELIZABETH THE
QUEEN MOTHER

THE BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY

The Bible House
146 Queen Victoria Street
London EC4

Translations Department

10th March, 1968.

HKM/ET

Professor Konidaris

Dear Professor Konidaris,

Modern Greek

I have great pleasure in sending you through our Secretary in Greece, Mr. J.M. Fafalios, a presentation copy of the new translation of the New Testament into Modern Greek, which has just been completed. The Bible Society is most grateful to you for all that you have done to help in the work over so many years.

I hope to be visiting Athens in June to discuss plans for Old Testament translation, and trust that you will be able to give us your guidance as before. I shall look forward very much to meeting you.

With kind regards,

Yours very sincerely

H.K.Mouttor

Deputy Translations Secretary.

κγ) Κατά 'Ιούλιον τοῦ 1967 μετέσχον ἐνεργῶς τῶν συζητήσεων τῆς ἐν Bristol τῆς Μεγ. Βρετανίας συνόδου, ὡς τακτικόν μέλος, τῆς 'Επιτροπῆς "Πίστews καί Τάξεως" (Faith and Order) τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου 'Εκκλησιῶν.

ὡς τὴν τεραστιαν βιβλιογραφίαν, ἀδεία τῆς Συγκλήτου, ἐταξείδευσα εἰς 'Αγγλίαν, Γαλλίαν, Γερμανίαν καί 'Ελβετίαν (Γενεύη, ἐνθα τό Παγκ. Συμβούλιον 'Εκκλησιῶν). Τό χειρόγραφον δύναται νά φθάσῃ τὰς 250 σελίδας γερμανιστί. Γράφεται ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν γερμανικὴν γλῶσσαν.

κε) Διατελῶν ὡς καθηγητῆς εἰδικός, δι' ὃ καί ἐκλήθην προσωπικῶς, μέλος τῆς 'Επιτροπῆς θεμάτων διαλόγου τῆς Καθολικῆς 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας μετὰ τῶν Προχαληδονίων 'Εκκλησιῶν τῆς 'Ανατολῆς, μετέσχον καί τῆς 2ας (α' ἐν Aarhus τῆς Δανίας 1964) ἐν Bristol ('Ιούλ. 1967) συσκέψεως. 'Εν αὐτῇ ἀνεκοίνωσα τὴν μελέτην "Περὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἀκολουθίας τοῦ Τριαδικοῦ καί Χριστολογικοῦ δόγματος". Ἡ μελέτη μετεφράσθη ἐκ τῆς γερμανικῆς ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ μου Αἰθίοπος καί πρώτου διδάκτορος τῆς ἐπιστημονικῆς θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν (εἰσηγητῆς ὁ γράφων) κ. Κιφέλεφ Ζελέκε, βοηθοῦ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Aachen. Ἡ μετάφρασις δημοσιεύεται εἰς τὸν μέγαν Παναγυρικόν Τόμον ἐπὶ τῇ χιλιοστῇ τετρακοσιοστῇ ἀμφιτηρίδι ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς 'Ιερᾶς Μονῆς τοῦ Σινᾶ. Τὴν ἔκδοσιν τούτου μοί ἀνέβηκαν ὁ ἀποθανὼν 'Αρχιεπίσκοπος Σινᾶ καί Ραϊθῶ Πορφύριος ὁ Γ' καί ὁ διαδεχθεὶς τοῦτον Γρηγόριος. Ὁ τόμος θά κυκλοφορηθῇ ἐντὸς τοῦ ἔτους.

κστ) Τὸν 'Ιούλιον τοῦ 1968 καίτοι ἡ 'Ελλάς δέν μετέσχε τῆς ἐν συγκληθείσης Δ' Γεν. Συνελεύσεως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου 'Εκκλησιῶν, ἐν τούτοις, ἐξελέγην καί αὐθις (α' ἐκλογή Ν. Δελχί 1961) μέλος τῆς 'Επιτροπῆς "Πίστews καί Τάξεως", τὸ δέ ἐπόμενον ἔτος ὁ νέος Μακαριώτατος Πατριάρχης 'Αλεξανδρείας καί Πάσης 'Αφρικῆς κ. Νικόλαος ὁ ΣΤ' ἀνήγγειλεν εἰς τὴν Γεν. Γραμματείαν τοῦ Παγκ. Συμβουλίου 'Εκκλησιῶν ὅτι ἐπιθυμεῖ νά μέ θεωρῆ ὡς ἐκπρόσωπον τῆς 'Εκκλησίας αὐτοῦ, ἥτις ἀντιπροσωπεύεται μόνον εἰς τὴν Γεν. Συνέλευσιν καί τὴν Κεντρικὴν 'Επιτροπὴν.

κζ) Κατὰ τὰ μέσα τοῦ ἔτους τούτου ἡ Εἰδικὴ 'Επιτροπὴ τῆς Βαυαρικῆς

Lele

'Ακαδημίας τῶν 'Επιστημῶν διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Reallexikon für Byzantinistik μοί ἀνέθεσε τὴν συγγραφὴν τοῦ λήμματος λαϊκός (Laie), ἥτοι τῆς θέσεως τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου εἰς τὴν 'Ιστορίαν τῆς 'Ανατολικῆς 'Εκκλησίας μὲ ἀφετηρίαν τὴν ἀρχικὸν Χριστιανισμὸν. Ὅθεν πρὸς κατατοπισμὸν εἰς τὴν τεραστίαν βιβλιογραφίαν, ἀδεία τῆς Συγκλήτου, ἐταξείδευσα εἰς 'Αγγλίαν, Γαλλίαν, Γερμανίαν καὶ 'Ελβετίαν (Γενεύη, ἔνθα τό Παγκ. Συμβούλιον 'Εκκλησιῶν). Τό χειρόγραφον δύναται νά φθάσῃ τὰς 250 σελίδας γερμανιστί. Γράφεται ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν γερμανικὴν γλῶσσαν.

πη) Τὸν 'Ιούλιον τοῦ 1968 μοί ἀπενεμήθη ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου 'Ιεροσολύμων Βενεδίκτου Α' ὁ Σταυρὸς τῶν Ταξιάρχῶν τοῦ Τάγματος τῶν Σταυροφόρων τοῦ Παναγίου Τάφου, φέροντος καὶ τό τίμιον ξύλον.

κη) Κληθεῖς προσωπικῶς εἰς τὸ Α' Κυπρολογικὸν Συνέδριον, τό συγκληθέν ἐν Λευκωσίᾳ κατ' 'Απρίλιον τοῦ 1969, μετέβην εἰς Κύπρον, δαπάναις τῆς Κυβερνήσεως. 'Εν τῷ συνεδρίῳ ἀνεκοίνωσα νέαν μελέτην (βλέπε κατωτέρω) περὶ τῆς 'Ιστορίας τοῦ Αὐτοκεφάλου.

λ) Κατὰ Μάϊον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἠρίσθην ἐκ μέρους τοῦ Πατριάρχου 'Αλεξανδρείας μέλος τῆς 'Επιτροπῆς αὐτοῦ εἰς τὴν Πανορθόδοξον 'Επιτροπὴν Διαλόγου μετὰ τῶν 'Αντιχαλκηδονίων.

1970
λα) Ὅμοίως ἠρίσθην κατὰ τό αὐτό ἔτος σύμβουλος τοῦ Πατριαρχικοῦ 'Αντιπροσώπου 'Αλεξανδρείας διὰ τὴν κρυπαρκακευὴν τῆς Μεγάλῃς Συνόδου τῆς Ὁρθοδοξίας.

λβ) Κατὰ τό αὐτό ἔτος ἐπανεξελέγην διὰ πολλοστήν φοράν:

α) Πρόεδρος τοῦ 'Ελληνικοῦ Συνδέσμου Ἠνωμ. Ἐθνῶν (διατελῶ ἔτι καὶ νῦν), *Αὐτὸς 1971 & Μισηνίου*

β) Πρόεδρος τῆς 'Ενώσεως Φιλομούσων τῆς 'Ελλάδος (διατελῶ ἔτι καὶ νῦν),

γ) Πρόεδρος τοῦ Παλαιοῦ Συλλόγου (1908) ὁ Πανάγιος Τάφος (διατελῶ ἔτι καὶ νῦν).

λγ) Κατὰ τό 1970 ἡ Α.Θ. Παναγιότῃς ὁ Οἴκουμ. Πατριάρχης κ. 'Αθηναγό-

ρας μοί άπένειμε τό ύφίικιον του "Αρχοντος μεγάλου 'Ιερομνήμονος του Οίκουμενικοϋ και Πατριαρχικοϋ Θρόνου Κωνσταντινουπόλεως".

λδ) Τήν 31ην Αύγουστου 1970 άπεχώρησά διά Β.Δ. τής τακτικής έδρας τής Γεν. 'Εκκλησιαστικής 'Ιστορίας έν τή Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου, ως συμπληρώσας τά έτη του καθορισθέντος κατά τό 1968 νέου όριου ηλικίας, έκφρασθείσης άμα τής βασιλικής εύαρεσκείας. Δύο έγγραφα τής Συγκλήτου και τής Θεολογικής Σχολής έκφράζουσα τήν λύπην του ίδρύματος διά τήν άποχώρησίν μου.

λε) Τό θέρος του 1970 (25 'Ιουνίου - 15 Σεπτεμβρίου) άνέλαβον έπιστημονικόν ταξείδιον εις Γερμανίαν και 'Ελβετίαν (Βόννην, Μόναχον και 'Ελβετίαν) ίνα έργασθώ τουτο μέν εις τό πρόβλημα των Σχέσεων 'Εκκλησίας και Πολιτείας, δι' όπερ έδημοσίευσα άχρι του νυν 2 στενως συνδεδεμένας προς άλλήλας έκθέσεις μίαν εις τήν Γεν. 'Εκκλ. 'Ιστορίαν μου Βιβλίον Α', τόμος Α', έκδοσις 2α και εις τό άρθρον "Βυζάντιον" τής νέας 12τόμου Θρησκ. και 'Ηθ. 'Εγκυκλοπαιδείας. Πρόκειται κατ' ούσίαν περί ενός δοκιμίου μιās νέας θεωρίας περί τής σχέσεως 2 ένοτήτων ('Εκκλησίας και Πολιτείας). Τό θέμα τουτο, συνδεόμενον στενως προς τάς μέχρι τουδε γενομένας τρεΐς ανακοινώσεις μου εις τάς τρεΐς άνεπισήμους συσκέψεις 'Ορθοδόξων και 'Ανατολικών 'Εκκλησιών (περί των έγινεντο λόγος άνωτέρω και θά γίνη εύθύς άμέσως λόγος), άποτελεΐ νυν τό αντικείμενον εύρυτέρας γερμανιστί μελέτης, ή οποία άποτελεΐται έξ 69 συνοπτικως δακτυλογραφημένων σελίδων, των άτυχως δέν ύπάρχει εισέτι ελληνική μετάφρασις. Τό συγγραφέν τμήμα άφορά τήν έποχήν τήν μετά τήν Δ' έν Χαλκηδόνα Οίκουμ. Σύνοδον και δη τήν τριακονταετίαν, ήτις λήγει τω 482, ύτε έξεδόθη τό 'Ενωτικόν του Ζήνωνος. Ταυτο έκφράζει άριστα και ένκαινιαζει πολιτικήν του Κράτους 'Ενωτικήν, των 'Ορθοδόξων και Μονοφυσιτών, διά συμβιβασμών θεολογικως και εκκλησιαστικως αδυνάτων, δι' ό και άπέτυχε. 'Η νίκη τής 'Ορθοδοξίας τής Χαλκηδόνας εις τήν ΣΤ' Οίκουμ. Σύνοδον (680), έπεσφράγισε τήν διπλοτην ήτταν (πολιτικήν και εκκλησιαστικήν) τής νοητής μέν έξ έπόψεως κρατικής, αδυνάτου όμως θεολογικως και εκκλησιαστικως, ένωτικής-συμβιβαστικής πολιτικής 200 έτων (482-680).-

Ένεκα τῆς σπουδαιότητος τῆς ἐρεύνης, ὡς καί ἐκείνης περί τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολῆς ἀπό τοῦ ἀρχικοῦ Χριστιανισμοῦ μέχρι τῆς πτώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως (α-ιε' αἰῶνος), μέ ἐνίσχυσιν οἰκονομικῶς διὰ συναλλάγματος ἡ Humboldtstiftung. .

λαστ) Κληθεῖς εἰς τό II Διεθνές Συνέδριον Σπουδῶν τῆς Νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης τό συγκληθέν ἐν Ἀθήναις κατά Μάϊον τοῦ 1970 ἐπραγματεύθη τὸ θέμα "Die Privilegien der Ostkirche im Osmanischen Reich und die Erfüllung der dreifachen Aufgabe des Okum. Patriarchats (Völkisch-nationalen, panorthodoxen und Ökumenischen)". Ἡ μελέτη παρεδόθη πρὸς δημοσίευσιν εἰς τὰ Πρακτικά, ἅτινα θά ἐκδοθῶσι προσεχῶς. Ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει ἑλληνικὴ μετάφρασις ἐθεώρησα πρέπον νά κάμω δύο ἡμιλίαις ἐπὶ τοῦ θέματος πρὸς τοὺς φοιτητάς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς κατά Μάϊον 1970, ὥστε νά μαγνητοφωνηθῶσι. Ἐξ αὐτῶν θά προέλθῃ ἑλληνικόν κείμενον, ὅταν ὑπάρξῃ καιρὸς πρὸς τελικὴν ἐπεξεργασίαν καί διατύπωσιν.

λαζ) Ἡ μελέτη αὕτη μοί παρέσχε τὴν ἀφορμὴν καί ἰσχυράν παρόρμησιν συγγραφῆς γερμανιστί μιᾶς συγκριτικῆς μελέτης τῶν ἱστορικῶν φαινομένων Καθολικισμός καί Ὁρθοδοξία ὑπὸ τὸ Οἰκουμ. Πατριαρχεῖον ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν Ῥωμαϊκὸν Καθολικισμὸν ἐν τῇ Ἱστορίᾳ καί τῷ Παρόντι (Ἑλληνικὴ μετάφρασις δὲν ὑπάρχει). Ἡ ἐργασία αὕτη εἶναι ἐτοίμη πρὸς ἐκτύπωσιν, δακτυλογρ. σελίδες 29 ἐκτός βιβλιογραφίας.

λαη) Κατὰ τὴν σύγκλησιν τῆς γ' ἀνεπισήμου συσκέψεως Ὁρθοδόξων καί Προχαληδονίων Θεολόγων ἐν Cenacle τῆς Γενεύης κατ' Αὐγουστον τοῦ 1970 ἀνεκοίνωσα εἰδικὴν μελέτην βραχεῖραν φέρουσα τὸν τίτλον " Innere Folgerichtigkeit des trinitarischen und christologischen Dogmas; das Schicksal der Beschlüsse von Chalkedon bis zum VI Okum.konzil . Αὕτη μετεφράσθη μόνον εἰς τὴν ἀγγλικὴν καί διενεμήθη, ἀλλὰ τὸ γερμανικόν κείμενον ἀποτελεῖ εἶδος εἰσαγωγῆς καί περιλήψεως τοῦ λε θέματος μετὰ συμπερασμάτων, ἀναφερομένων εἰς τὴν ἐξέλιξιν τοῦ Χριστολογικοῦ κατὰ τοὺς 6 πρώτους αἰῶνας, ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ περιοδικόν "Θεολογία" τῷ 1970. Τὸ ἀνάτυπον ὅμως θά περιέχῃ ἐν τέλει καί πίνακα συγκριτικῶν τῶν χριστολογικῶν ὄρων τῆς Οἰ-

κουμ. Συνόδων β-ζ έν συγκρίσει πρὸς τήν ἀτελή διατύπωσιν τῶν Ἐλασσόνων Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς. Πρόκειται περὶ χρησίμου διά τόν μέλλοντα διάλογον μετὰ τῶν Προχαλιηδονίων Θεολόγων τῶν έν λόγῳ Ἐκκλησιῶν (~~καί~~ ~~καί~~ ~~καί~~) βοηθήματος ἱστορικοδογματικοῦ.

λθ) Μετά τῶν μαθητῶν μου Βλ. Φειδᾶ, ὑφηγητοῦ εἰς τήν ἔδραν τῆς Γεν. Ἐκκλ. Ἱστορίας καί Ἐμμ. Κωνσταντινίδη, ὑφηγητοῦ εἰς τήν ἔκτ. αὐτοτελή ἔδραν τῆς Ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Β. Γιαννοπούλου, τέως βοηθοῦ μου καί νῦν τακτ. βοηθοῦ εἰς τήν ἔδραν τῆς Ἱστορίας τῶν Δογμάτων καί Συμβολικῆς, ἐτοιμάζομεν τήν ἔκδοσιν ἀπάντων τῶν κειμένων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Γεωγραφίας τῆς Ἀνατολῆς (Πατριαρχείων καί Αὐτοκεφ. Ἐκκλησιῶν) ~~καί~~ ^{καί} παραλλήλως κατὰ χρονολογικήν σειράν πίνακας. Τούτων θά προτάξωμεν τά ἔκκλ. τακτικά (Notitia Episcopatum) τά φέροντα γενικόν χαρακτήρα ὑπό τόν τίτλον ἄνακεφαλαίωσις (παρά Rathy Berolini 1866 ὑπ' ἀριθ. 5 καί Νεῖλου Δοξαπατρίλ. Ἡ προσωρινή αὕτη ^{καί} κατὰ τό ἐφικτόν κριτική ἔκδοσις, χωρίς νά θίγη τήν ἔκδοσιν ἣν ἐτοιμάζουσιν ἀπό ἐτῶν οἱ Ἀσσομφιονῖσται έν Παρισίοις, θά εἶναι χρήσιμος εἰς τοῦς ἐπιστήμονας, ὅχι μόνον διότι θά περιλαμβάνη πάντα τά κείμενα ἀλλά καί δυνατότητα συγκριτικῆς ἐρεῦνης, χρησιμοστάτης καί εἰς τήν πολιτικήν Ἱστορίαν, ἐφ' ὅσον αἱ σπουδαιότεραι πόλεις ἐκάστης περιοχῆς ἦσαν ἐπισκοπαί. Ἄξια πολλῆς ἐρεῦνης θά εἶναι τά παρουσιαζόμενα εἰς τοῦς συγκριτικούς πίνακας. (Σχετική εἶναι ἡ μελέτη μου, ἡ έν Oxford (ἄνωτέρω μνημονευομένη) ἀνακοίνωσις.

μ) Κληθεῖς εἰς τό XIII Διεθνές Συνέδριον Βυζαντινῶν (1971) ^{καί} προτίθεμαι μετὰ τῶν εἰρημένων συνεργατῶν μου ν' ἀνακοινώσω τό σχέδιον ἐκδόσεως ὡς καί μελέτας ἐπί σχετ. θεμάτων τῶν συνεργατῶν μου. Κατά τό θέρος καί τό φθινόπωρον τοῦ ἀρξαμένου ἔτους 1971 θά μετάσχω ἐκτός τοῦ έν λόγῳ Συνεδρίου Βυζαντινῶν Σπουδῶν, β) τῆς Ἐπιτροπῆς "Πίστewς καί Τάξεως" τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν έν Louvain τοῦ Βελγίου, γ) τῆς ἐπισήμου ~~ἀπό~~ τῶν Πατριαρχείων καί τῶν λοιπῶν Ὁρθοδόξων αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν συγκροτηθείσης πρώτης Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς Προετοιμασίας τοῦ διαλόγου μετὰ τῶν Προχαλιηδονίων Θεολόγων τῶν Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν (Addis Ababa)

δ) τῆς Ἐπιτροπῆς προπαρασκευῆς τῆς Μεγάλης ~~Προ~~συνόδου τῆς Καθολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἀθήναι, Φεβρουάριος 1971

Σημείωσις: Ἐπειδὴ τὸ πρῶτον τεῦχος τοῦ παρόντος ἔχει πολλά σφάλματα, ἀπὸ κακῆν δακτυλογράφησιν, διὰ τοῦτο ἐκεῖνο καὶ τὸ παρὸν θά τυπωθοῦν ὡς οἶον τε τάχιστα.

Ἀκολουθεῖ ἡ εἰδολογικὴ κατάταξις τῶν συγγραφῶν, ἐρευνῶν καὶ δημοσιευμάτων μου, ἅτινα θά ἦτο δυνατόν νά καταταγῶσιν καὶ ἄλλως, ὡς συμβολαί εἰς τὴν Ἀρχαίαν, Μέσην τῆς Δύσεως καὶ Βυζαντινὴν τῆς Ἀνατολῆς ^{καὶ} Νεωτέραν Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν, γενικὴν καὶ εἰδικήν.

~~Εἰς τὰς πλεῖστας τῶν ἐργασιῶν μου ὑπάρχει Βυζαντινὸν τμήμα (395-1453).~~

Μίση Γ. 54
σθγία
(καὶ ἑξωτερικῶν) νείκη/σθγία
ή/σθγία

Ἱστορία ἑκκλησιαστικῆ
γενικῆ καὶ εἰδικῆ
(καὶ ἰδίᾳ Ἑλληνικῆ καὶ Βαλκανικῆ)

(Ἀρχαία, Βυζαντινῆ, Μεσαιωνικῆ Δυτικῆ καὶ
νεωτέρᾳ ἐν στενῇ συναφείᾳ πρὸς τὴν Πολι-
τικῆν καὶ Πολιτιστικῆν Ἱστορίαν καὶ τὴν
φιλοσοφίαν) *καὶ τὸ κατωτέρω*

Ἱστορίαν τῆς Θεολογίας

Εἰδολογικῆ κατάταξις τῶν συγγραφῶν,
ἐρευνῶν καὶ δημοσιευμάτων
τοῦ Καθηγητοῦ Γερ. Ι. Κονιδάρη
(1929-1971)

- I. Γενική 'Εκκλησιαστική 'Ιστορία
- II. 'Ιστορία τοῦ 'Αρχικοῦ Χριστιανισμοῦ καί τῆς 'Αρχαίας Καθολικῆς 'Εκκλησίας *ἡμέρα τῶν ὁμιλιῶν*
- III. Βυζάντιον
- IV. 'Ιστορία τῆς 'Ελληνικῆς 'Εκκλησίας καί τῆς Βαλκανικῆς
- V. 'Ιστορία τῶν 'Ορθοδόξων Πατριαρχείων τῆς 'Ανατολῆς
- VI. Σχέσεις πρὸς τὴν Δύσιν
- VII. "Ερευναι καί ἀνακοινώσεις
  - α) εἰς τὴν 'Ακαδημίαν 'Αθηνῶν (1935-1961)
  - β) Διεθνή Βυζαντινά καί ἄλλα συνέδρια
- VIII. 'Εκκλησιαστικὴ 'Ιστορία τῆς 'Ελλάδος ἀπὸ τοῦ 'Απ. Παύλου μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων *ἡμέρα τῶν ὁμιλιῶν*
- IX. Οἰκουμενικὴ κίνησις καί 'Ελληνικὴ 'Ορθοδοξία
- X. 'Εκκλησιαστικὴ Γεωγραφία
- XI. Βιογραφίαι προσώπων καί ἰδρυμάτων
- XII. Παιδαγωγικὰ ζητήματα καί Παιδεῖα
- XIII. Ἐθνικὰ ζητήματα
- XIV. ~~Ἄλλοι~~ Κανονικὴ ἔκδοσις *ἡμέρα τῶν ὁμιλιῶν*
- ~~XV.~~ *ἡμέρα τῶν ὁμιλιῶν* ἡμέρα τῶν ὁμιλιῶν *ἡμέρα τῶν ὁμιλιῶν* ἡμέρα τῶν ὁμιλιῶν *ἡμέρα τῶν ὁμιλιῶν*

56

I.- ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

- 1.- 'Η 'Εκκλησιαστική 'Ιστορία ως έπιστήμη. ('Απόσπασμα έκ τῆς Θρησκευτικῆς καί Χριστιανικῆς 'Εγκυκλοπαιδείας, τόμ. Γ', σελ.1363-1381), 'Αθήναι 1940. "Έκδοσις β' 1947.
- 2.- 'Η αντίθεσις 'Ελληνισμοῦ-Ρώμης καί ἡ διατήρησις τοῦ πολιτισμοῦ, "Γρηγόριος Παλαμᾶς", 'Ιανουάριος-'Απρίλιος 1946.
- 3.- Διατί Καθολική 'Ορθόδοξος καί διατί Ρωμαιοκαθολική 'Εκκλησία, ἐν "Γρηγ. Παλαμᾶ" Θεσ/νίκης 1947-1948. 'Ανεδημοσιεύθη εἰς ἐπόμενον:
- 4.- "Προσχέδιον Εἰσαγωγῆς εἰς τὴν Γεν. 'Εκκλησιαστικὴν 'Ιστορίαν" (λιθόγραφον ἐκ σελ. 175), ἔκδοσις τοῦ Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης 1947.
- 5.- Περὶ τὴν ἱστορίαν τῶν Πατριαρχείων: α'. 'Η θεωρία τῆς Πενταρχίας τῶν Πατριαρχῶν καί τοῦ Πρωτείου τιμῆς Αὐτῶν εἰς τὰς "Notitias Episcopatum" μέχρι κυρίως τοῦ I' αἰῶνος. 'Ανάτυπον ἐκ τῶν "Παραλειπομένων" τοῦ Παναγ. τόμου τῆς 1000ετηρίδος τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Πατριαρχείου 'Αλεξανδρείας, 'Αλεξάνδρεια 1954.
- 6.- Γενική 'Εκκλησιαστική 'Ιστορία, ἐν 'Αθήναις 1957. "Έκδοσις 2α. Ἡ 3η ἐτοίμη.
- 7.- Zur Charakteristik der II Periode der Allgemeinen Kirchengeschichte.

'Ανάτυπον ἐκ τῆς "Θεολογίας", 'Αθήναι 1968.

8. *Ὁ ἔξιστορησθεὶς ἐν τῇ ὁμιλίᾳ ἐπὶ τῇ 'Ιστορίᾳ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ ἀποστολικῇ ἐποχῇ καὶ ἐν τῇ ἀποστολικῇ ἐποχῇ. "Ὁμιλία ἐπὶ τῇ 'Ιστορίᾳ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ ἀποστολικῇ ἐποχῇ καὶ ἐν τῇ ἀποστολικῇ ἐποχῇ".*

II.- ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΙΚΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ

ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ (αἰῶνες α-ζ) καὶ 'Ιστορία τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας (ἐκτός τῆς 'Εκκλ. Γεωγραφίας)

9.- 'Η διαμόρφωσις τῆς Καθολικῆς 'Εκκλησίας μέχρι τοῦ ε' αἰῶνος καὶ οἱ Τρεῖς 'Ιεράρχαι (τ.έ. περὶ τὰ εἰσαγ. προβλήματα τῆς οὐσίας καί μορφῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ καί τῆς φιλοσοφίας τῆς 'Ιστορίας αὐτοῦ).

10.- Παῦλος ἀπόστολος 'Ιησοῦ Χριστοῦ ὁ πρῶτος μετὰ τὸν 'Ένα, 'Αθήναι 1962.

α) "Ἴδε 'Εκκλ. Γεωγραφίαν ἀρ. 1979.

β) "Ἴδε 'Ανακοινώσεις εἰς 'Ακαδημίαν α,β,γ,δ.

γ) "Ἴδε ὡσαύτως Συνέδρια μετὰ τῶν 'Αντιχαλκηδονίων κατωτέρω

(Aarchus 1964, Bristol 1967, Γενεύη 1970) συνεχὴς 1973

ἐν τῷ τῷ ἐπιπέδῳ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιστήμης Π. Λογοθεσιόπουλος

III.- BYZANTION

- 10.- Περί τόν τίτλον τοῦ "Ἀρχιεπισκόπου", Ἀθήναι 1963-1964.
- 11.- Βυζάντιον: Σχέσεις Ἐκκλησίας καί Πολιτείας (δοκίμιον μιᾶς νέας θεωρίας). Ἐν "Θρησκευτικῇ καί Ἡθικῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ", Ἀθήναι 1964, τόμ. Δ', σ. 2-19.
- 12.- Βυζάντιον: Οἰκουμενικόν Πνεῦμα. Ἐν τῇ αὐτῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ, τόμ. Δ', σ. 58-83.

~~Πρβλ. καί κατωτέρω συνέδρια, μετά τῶν Ἀντιχαλκηδονίων. Πλεῖστα τμήματα πολλῶν ἐκ τῶν μελετῶν-συγγραφῶν ἀναφέρονται εἰς τό Βυζάντιον.~~

IV.- ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΤΗΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗΣ

- 13.- Ἡ Ἑλληνική Ἐκκλησία, ἐν τῇ Θρησκευτικῇ καί Χριστιανικῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ, τόμ. Γ', σελ. 415-420.
- 14.- Χρυσσοστόμου Παπαδοπούλου: Grundzüge der Geschichte der Orthodoxen Kirche, ἐν "Ekklesia" 1939, σελ. 19 (μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ) *τῆς Γερμανικῆς.*
- 15.- Ἡ ἱστορική ἀποστολή τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ παρελθόντι καί ἐν τῷ παρόντι (λόγος ἐναρκτήριος εἰς τό μάθημα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας), Ἐν Ἀθήναις 1940.
- 16.- Ἡ Ἑλληνική Ἐκκλησία ὡς πολιτιστική δύναμις ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου, Ἀθήναι 1948, σελ. 210.
- 17.- Ἡ 1900ῆ ἐπέτειος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Χριστιανισμοῦ καί τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων καί ὁ Μακεδονικός Ἑλληνισμός, ἐν "Γρηγορίῳ Παλαμᾷ" Θεσ/νίκης Ἰούλ.-Αὔγ. 1949.
- 18.- Ἡ Καθολική Ὁρθοδοξία τοῦ Ἑλληνισμοῦ καί ἡ ἄρσις τοῦ Βουλγαρικοῦ σχίσματος, Θεσσαλονίκη 1950.
- 19.- Ἡ ἄρσις τοῦ Βουλγαρικοῦ σχίσματος, Θεσσαλονίκη 1950α, Ἀθήναι *1958*, ἐκδόσις 2α, *ἑνὸς τοῦ ἑλληνοβουλγαρικοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου 1971*
- 20.- Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης Φώτιος Β' ἐν τῇ προπαρασκευῇ τῆς ἄρσεως τοῦ Βουλγαρικοῦ Σχίσματος (1930-1935), ἀνάτυπον ἐκ τῆς "Ὁρθοδοξίας" 1952, τεῦχος 1ον, Κωνσταντινούπολις 1952.

'Η διαμόρφωσις τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ Ε' αἰῶνος καί οἱ τρεῖς Ἱεράρχαι, Ἀθήναι 1955. (πρβλ. ἄνωτέρω) *ἐπιβλ. 109.*

21.- Αἱ προσφοραὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος καὶ ἡ ἐπιβίωσις αὐτοῦ, ἐν Ἀθήναις 1962².

22.- Τὸ Ἀγιώνυμον Ὅρος καὶ οἱ κύριοι παράγοντες ἀναδείξεως καὶ ἀκτινοβολίας αὐτοῦ ἐπὶ χίλια ἔτη, Ἀθήναι 1963. 2 ἐκδόσεις. *(ἐπιβλ. 800 Περνασι)*

23.- Περὶ τῶν πηγῶν τοῦ βίου Κωνσταντίνου (Κυρίλλου) καὶ Μεθοδίου τῶν Ἱεραποστόλων παρά τοῖς Σλάβοις (κατὰ τὸν F. Grives). Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ "Ἐκκλησία", Ἀθήναι 1967.

24.- Συμβολαὶ εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν τῆς Ἀχρίδος, Ἀθήναι 1967.

25.- Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία. Ἀναθεώρησις καὶ συμπλήρωσις τοῦ ἄρθρου τοῦ Χρυσ. Παπαδοπούλου. Τόμος 10ος τῆς Μεγ. Ἑλληνικῆς Ἐγκυκλοπ. Νέα ἔκδοσις.

26.- Zur Geschichte der Griech. Kirche εἰς τὸν τόμον: Die Kirche im Osten: Macht und Pracht der Patriarchen ὑπὸ Χρυσ. Dahm τῆς Μονῆς Maria Laach παρά τὸν Ρῆνον. Τὸ γερμανικὸν κείμενον μετεφράσθη ὑπὸ Α. Θεοχάρη-Ι. Παναγοπούλου 1964.

V.- ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΩΝ

α) Κωνσταντινουπόλεως   β) Ἀλεξανδρείας

γ) Ἀντιοχείας   δ) Ἱεροσολύμων

α27.- Ἀγκύρας Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία (μετ' ἐπισκοπικοῦ καταλόγου), ἐν τῇ Θρησκευτικῇ καὶ Χριστιανικῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ, Ἀθήναι 1936.

α28.- Σύντομος Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία τῆς Ἀδριανουπόλεως (μετ' ἐπισκοπικοῦ καταλόγου), Ἀθήναι 1936, σελ. 15.

α29.- Β. Μυστακίδου: Ἐπισκοπικοὶ κατάλογοι (μετ' εἰσαγωγῆς), ἔκδοσις Ἑταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν, Ἀθήναι 1936, σελ. 100.

α30.- Ἐφέσου Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, ἐν τῇ Θρησκευτικῇ καὶ Χριστιανικῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ, τόμ. Γ', σελ. 749-764, Ἀθήναι 1938.

α31.- Die Privilegien der Ostkirche im Osmanischen Reich und die Erfüllung der dreifachen Aufgabe des Ökum. Patriarchats (völkisch-nationalen

panorthodoxen und Ökumenischen). Communication gehalten am 2ten Mai 1970 in II. Kongress für Südosteuropäische Studien. ^{Συμπόσιον} Εἰς τὰ ὑπό ἐκτύπωσιν Πρακτικά.

Σημείωσις: ^{Μεγίστη} Πάρβλ. καὶ Ἐκκλησιαστικὴν Γεωγραφίαν.

32.- Ὁ Μέγας Βασίλειος πρότυπον Οἰκουμενικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ἡγέτου. 1η ἔκδοσις 1966. 2α 1970.

34. ^{Τὸ Οἰκουμ. Πάτριον εἰς τὴν ἑπισημ. ἐκδόσιν 1973}
339.- Ἀλεξανδρείας νεωτέρα Ἐκκλ. Ἱστορία, καὶ
334.- Ἀντιοχείας νεωτέρα Ἐκκλ. Ἱστορία. Δύο μεγάλα ἄρθρα εἰς τοὺς Συμπληρωματικούς τόμους τῆς Μεγάλης Ἑλληνικῆς Ἐγκυκλοπαιδείας.

835.- Τὰ κατὰ τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Φωτίου Περόγλου ὡς Πατριάρχου Ἱεροσολύμων, Ἀθήναι 1942.

338.- ^{Κύριον ἐπισημ. ἀνακοίνωσιν πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν.}
VI.- ΣΧΕΣΙΣ ΔΥΣΕΩΣ - ΑΝΑΤΟΛΗΣ → ὀρίσθαι

339.- Ἑλλάς - Παπικὸν Κράτος καὶ Κονκορδᾶτα, Περιοδικὸν "Ἐκκλησία" 15-7-1947.

Σημείωσις: Ὀλόκληρος μελέτη περὶ τοῦ θέματος τῶν Κονκορδάτων παραληφθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀειμν. Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Χριστοφόρου, ἐδημοσιεύθη ἐν μέρει μόνον εἰς "Ἐκκλ. Φάρον" 1948.

337.40 ^{Το χειρογράφο εἰς τὴν ἀνακοίνωσιν}
Griechischer Katholizismus und Orthodoxie unter den Ökum. Patriarchat in Vergleich zum Römischen Katholizismus in Geschichte und Gegenwart. ^(ὑπο' ἐπισημ.)

338.- Περὶ τὴν Διορθόδοξον Ἐπιτροπὴν τῆς Γενεύης (Δ' Πανορθόδοξον Διάσκεψιν) εἰς τὸν Θεολ. Διάλογον τῆς Ἀληθείας. Δημοσιευθῆσεται εἰς τὸν "Ἀπόστολον Βαρνάβαν" ἐπὶ τῷ Ἰωβηλαίῳ αὐτῶν ἐν Κύπρῳ ^(ἐπισημ. τῶν).

VII.- ΕΡΕΥΝΑΙ ΚΑΙ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

α) Ἀκαδημία Ἀθηνῶν

339.- ^{4/2} Πότε προήχθησαν αἱ Ἀθήναι εἰς Μητρόπολιν (λύσις τῆς διαφωνίας)

Handwritten text at the top of the page, including the name "K. K. K." and some illegible characters.

Handwritten text in the middle section, starting with "Ημερῶν τῶν ἐπισημοῦς" and ending with "Καὶ ἡμεῖς".

Handwritten text at the bottom of the page, including the name "Καὶ ἡμεῖς" and some illegible characters.

ας τῶν πηγῶν). Διὰ τοῦ ἀειμνήστου ἀκαδημαϊκοῦ Κ. Δυοβουνιώτου.
Πρακτικά 1935.

40. - Ἀντίκειται τό Βασιλικόν Διάταγμα τῆς 23ης Ἰουλίου 1850 πρὸς
τόν Καταστατικόν Χάρτην τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τοῦ 1833;
Διὰ τοῦ ἀειμνήστου Κ. Ράλλη. Πρακτικά 1938.

41. - Τό Αὐτοκέφαλον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Η΄
μέχρι τέλους τοῦ Ι΄ αἰῶνος καί τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον.
Διὰ τοῦ ἀειμνήστου Γ. Σωτηρίου. Πρακτικά 13-6-1943.

42. - Ἡ θέσις τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Βουλγαρίας ἔναντι τοῦ Πατριαρχείου
Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ Τσιμισκῆ. Διὰ τοῦ ἀειμνήστου Κ. Ἀμάντου.
Πρακτικά 9-12-1943.

46 43. - Περὶ τῆς φερομένης διαφορᾶς μορφῶν ἐν τῷ Πολιτεύματι τοῦ ἀρχικοῦ
Χριστιανισμοῦ (34-156 μ.Χ.). Πορίσματα φιλολογικῆς καί ἱστορικῆς
ἐρεύνης. Πρακτικά (αὐτοπροσώπου) ἀνακοινώσεως εἰς Ἀκαδημίαν Ἀθη-
νῶν 1957. Β΄ ἔκδ. 1959. Ἐπισημ. 1957 ἐς τὴν ἑξῆς Ἀνάπτυξ.
τοῦ περιοδικοῦ "Istina", 1966 καί ρωσικῆ τῷ 1961.

~~Ἡ διαμόρφωσις τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ Ε΄
αἰῶνος καί οἱ τρεῖς Ἱεράρχαι, Ἀθήναι 1955.~~

47 44. - α΄) Νέαι ἔρευναι πρὸς λύσιν τῶν προβλημάτων τῶν πηγῶν τοῦ
Ἐκκλησ. Πολιτεύματος. Οἱ λειτουργοὶ καί τὰ λειτουργήμα-
τα. Τόμος Α΄. Εἰσαγωγή, Τεῦχος α΄. Αἱ νέαι φιλολογικαὶ καί
αἱ ἱστορικαὶ θέσεις καί αἱ πηγαί, Ἀθήναι 1956 (ὡς ἀνάτυ-
πον ἐκ τῆς Ἐπετηρίδος τῆς Θεολογ. Σχολῆς). Παράδοξ. ἐς τὴν ἐξῆς
β΄) Τοῦ αὐτοῦ ἔργου. Τεῦχος β΄. Ἀθήναι 1959. ἐπισημ. 1959
γ΄) Τοῦ αὐτοῦ ἔργου τόμος Γ΄. Τεῦχος πορισμάτων. Τοῦτο ἐδημοσι-
εύθη γερμανιστί ἐν τῷ Zeitschrift für Savignystiftung 1958
(σ. 337-342). Ἀγγλιστί εἰς τὰ Πρακτικά τῆς Ἀκαδημίας τοῦ
1957 (Ἰανουάριος). Ρωσιστί, ἐν Messenger de l' Exarchat du
Patriarche Russe en Europe Occidentale. Paris 1961 No 37,
σελ. 48-60 καί No Pa 38-39, σελ. 127-141. Ἀγγλιστί (Har-
vard), Γαλλιστί εἰς τό περιοδικόν "Istina", ὅπερ προέβη εἰς
Β΄ ἔκδοσιν, Paris 1966 τῆς ὑπ' ἀριθ. 183 κατατετέρω μνημονευομέ-

701
της Ανακοινώσεως. *701* Επικριτείται μετάφρασις εἰς τὴν Σερβικὴν:

486 487 Η σπουδαιότης τῶν περὶ τὸ πολίτευμα τῆς ἀρχηγόνου Ἐκκλησίας ἐρευνῶν διὰ τὴν Οἰκουμενικὴν κίνησιν (μετὰ στοιχείων τῆς λύσεως). Τιμητικὸς τόμος Ἀμ. Ἀλιβιζάτου 1958.

440.- Conclusions de ses nouvelles recherches sur l'organisation primitive de l' Eglise, ἐν "Θεολογία" τόμ. ΚΗ', ἐν Ἀθήναις 1957.

49 45-48 Περί τῆς σημασίας τοῦ τοπικοῦ καὶ χρονικοῦ περιορισμοῦ ἐν τῇ χρήσει τοῦ ὄρου "ἐπίσκοποι-διάκονοι", διὰ τὴν λύσιν τῶν προβλημάτων τῶν πηγῶν τοῦ Ἀρχηγόνου Ἐκκλησιαστικοῦ Πολιτεύματος. Ἀνακοίν. γενομένη διὰ τοῦ Σωκρ. Κουγέα. Πρακτικὰ Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν 1961. Ἡ ἀνακοίνωσις αὕτη μετεφράσθη εἰς τὴν σειρὰν "Das Östliche Christentum. Neue Folge Heft 15. Würzburg 1961.

Διασημίων τῶν περιγραφῶν τῶν ἀποστόλων ἐρευνῶν εἰς τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν καὶ ἀνακοινώσεως ὁ Σωκρ. Κουγέα, Ἰερόσολ. → ὀρίσθαι

β) Ἀνακοινώσεως εἰς Διεθνή Βυζαντινολογικὰ Συνέδρια

Α: Εἰς τὸ θ' Διεθνές Βυζ. Συνέδριον Θεσσαλονίκης τοῦ 1953

50 46.- Παλαιὰ καὶ Νέα Ἡπειρος. Συμβολή εἰς τὴν Ἱστορίαν τῶν Μητροπόλεων Νικοπόλεως, Ναυπάκτου καὶ Δυρραχίου. (Ἀνάτυπον ἐκ τῶν Πραγμάτων τοῦ θ' Διεθνοῦς Βυζαντινολογικοῦ Συνεδρίου Θεσσαλονίκης". Τόμος Β', σελ. 56). Ἀθήναι 1955. ΙΑ' Ευζ. Συνέδρ. Μονάχου.

51 47.- Zur Frage der Entstehung des Erzbistums von Achrida und der Notitia No 3 bei Parthey. Εἰς τὸ ΙΑ' Διεθνές Βυζαντινολογικὸν Συνέδριον τοῦ Μονάχου, Σεπτέμβριος 1958, ἐν "Θεολογία" 1959.

52 48.- Die Neue in parallelen Tabellenausgabe der Not. Episcopatum, und die Echtheit der Not. d. God. Paris. 1555A, ΙΒ' Διεθνές Συνέδριον ἐν Oxford 1966. Δημοσίευσις εἰς Τόμον Δ' πρὸς τιμὴν Α. Ὀρλάνδου. ΙΒ' Βυζαντ. Συνέδριον Ὁξφόρδης.

Γ) Βον Διεθνές Συνέδριον τῶν Ἐκκλ. Ἱστορικῶν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν 1959.

53 49.- Der Historiker die Kirche und der Inhalt der Tradition in den ersten zwei Jahrhunderten, Eine Skizze, "Θεολογία" Athen 1960. Μελετῶν τῆς Παναγιῆς Παζαράκη 1961

Δ) Παγκ. Συνέδριον Καθολικῶν Μονάχου Ἀνακοινώσεως εἰς 37ον Παγκόσμιον Συνέδριον θ. Εὐχαριστίας τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας ἐν Μονάχῳ 1960. Staat und staatliches

ὑπ' ἀρχὴν ἐστὶν τῶν ἀποστόλων καὶ ἀνακοινώσεως

→ *Handwritten text:*
Miyar
in my way in the
Achtung Herrmann in 3y Adunas
1970. 2y 4y in my

Leben im Kult der Orthodoxen Christentum München, 1960.

'Εδημοσιεύθη εἰς τόν τόμον Der Kult und der heutige Mensch. München 1961. Μετάφρασις εἰς τήν 'Ελληνικήν ὑπό τόν τίτλον Πολιτεία καί Πολιτειακός Βίος ἐν τῇ Λατρείᾳ τοῦ 'Ορθοδόξου Χριστιανισμοῦ ὑπό Παπαντωνίου.

54

E) 'Ανακοίνωσις εἰς τήν 'Ελληνικήν 'Εβδομάδα τοῦ Μονάχου 1960 "Warum die Urkirche von Antiochia den proestota presbyteron als "ho episcopus" nannte. 'Εδημοσιεύθη εἰς τό Münchener Theol. Zeitschrift 1961 Heft 4. Μετάφρασις εἰς τήν 'Ελληνικήν ὑπό Α. Παπαντωνίου, ἐδημοσιεύθη εἰς τόν τόμον - 'Επετηρίδα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς πρός τιμήν τοῦ Ν. Λούβαρη.

ΣΤ) Σύσκεψις μετὰ τῶν 'Αντιχαλκηδονίων Θεολόγων

A: Αἰς Aarchus (Πανεπιστήμιον) Δανίας 1964.

55

Zur Wechselwirkung zwischen historischen und lehrmässigen Faktoren in der Trennung der orientalischen Kirchen von der Alten Katholischen. 'Ανακοίνωσις ἐν Aarchus τῆς Δανίας, ('Αγγλικόν κείμενον ἐν "Greek Orth. Theol. Rewue", τόμ. 10, 1964-65. 'Ελληνικόν κείμενον ἐν "Θεολογία" καί ἀνάτυπον μέ τόν τίτλον "Περί τῆς ἀλληλεπιδράσεως μεταξύ τῶν ἱστορικῶν καί δογματικῶν παραγόντων ἐν τῷ χωρισμῷ τῶν 'Ανατολικῶν 'Εκκλησιῶν ἀπό τῆς 'Αρχαίας Καθολικῆς 'Εκκλησίας", 'Αθήναι 1967).

B: Αἰς Bristol 'Αγγλίας, 'Ιούλιος 1967.

56

Die innere Folgerichtigkeit des Trinitarischen und Christologischen Dogmas in den sieben Oekumenischen Konzilien. 'Ανακοίνωσις ἐν Bristol τήν 28ην 'Ιουλίου 1967. 'Ανάτυπον ἐκ τῆς "Θεολογίας", τόμ. ΛΗ' 1967, 'Αθήναι 1968. 'Ελληνική μετάφρασις ὑπό Γ. Κιφέλεβ Ζελλέκε, εἰς τόν τόμον διά τά 1400 ἔτη τοῦ Σινᾶ.

H: Γ' Σύσκεψις ἐν Γενεύῃ 1970 (Αὔγουστος)

57

Die innere Folgerichtigkeit den trinitarisch und christol. Dogmas. Das Schicksal der Beschlüsse vom Chalkedon bis zum VI Ökum. Konzil. (1970) *εἰς τήν 'Αθήναι 1970*

58

→ ὀριστεν

→ 58. Zur Frage nach dem Schicksal
der Beschlüsse von Chalcedon
bis zum 6. Ökum. Konzil. II Teil.
Ανάμνησις ἐπιτομὴ ἐπιχειρήματα Ὁσίου
Ἰωάννου Λογγίνου Ἰωάννου 1973
1973 (1973)

Θ: Β' Διεθνές Συνέδριον Σπουδῶν Νοτιανατολικῆς Εὐρώπης ἐν Ἀθήναις, Μάϊος 1970

Πρβλ. ἄνωτέρω 37^{ην} μελέτην-ἀνακοίνωσιν.

VIII.- ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

58.- Ὁ Θεσμός καί ὁ Καταρτισμός τῆς Συνόδου ἐν τῇ Αὐτοκεφάλῳ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος, Ἱεροσόλυμα 1929.

59.-60. Ἀθηνῶν Ἐκκλησιαστικῆ Ἱστορία, Ἀθήναι 1936, σελ. 50.

61. 54.61 Σύντομος Ἐκκλησιαστικῆ Ἱστορία "Ἀργους καί Ναυπλίου", Ἀθήναι 1936, σελ. 18.

56.62 Ἐπισκοπὴ Ἀμυκλῶν καί Τριπολιτσᾶς. (Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Α' τόμου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς καί Χριστιανικῆς Ἐγκυκλοπαιδείας, σελ. 925-928).

62.- Συμβολὴ εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθήναι 1938, σελ. 106+ιβ'.

63.- Ἐπίτομος Ἐκκλησιαστικῆ Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος (49) 50-1938), μετ' εἰσαγωγῆς, Ἀθήναι 1938, σελ. 256+ιβ', σχῆμα 4ον.

64.α.- Ἐκκλησιαστικῆ Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος, τόμος Α', Ἀθήναι 1960, σελ. 544+μ.

60.65 Θεσσαλονίκης Μητρόπολις, εἰς ΘΧΕ, σελ. 1030-1046, Ἀθήναι 1939.

66.- Ἱστορικὸν σημεῖωμα περὶ τῶν ἐπαρχιῶν Παλαιᾶς καί Νέας Ἡπείρου ἐν τῇ Πολιτικῇ καί Ἐκκλησιαστικῇ Γεωγραφίᾳ, "Γρηγόριος Παλαμᾶς" Ὀκτώβριος-Νοέμβριος 1941, σελ. 172-178.

68.- Τὰ θεμέλια τῆς πνευματικῆς μας ἐνότητος καί ἡ Χριστιανικὴ Θεσσαλονίκη, ἐν "Γρηγόριος Παλαμᾶς" Θεσσαλονίκης, 1943, σελ. 40-45, 70-79.

69.- "Ἡ χριστιανικὴ Ἑλλάς" (ἐπὶ τῇ 1900ῃ ἀμφιετηρίδι της), Ἀθήναι 1951. Ἀνάτυπον ἐκ τῆς "Θεολογίας", Ἀγγλ. μετάφρ. εἰς τόμ. ἑορτῶν Παύλου.

70.- Ἡ παλαιότερα μνεῖα τῆς Μαΐνης καί τῆς Ἐπισκοπῆς αὐτῆς, Ἀθήναι 1951. Ἀνάτυπον ἐκ τῆς "Θεολογίας".

71.- Ἡ Χριστιανικὴ Ἑλλάς τοῦ Παύλου καί αἱ εὐθῦναι της σήμερον. Περιοδ. "Νέα Σιών" Ἱεροσολύμων, τόμ. ΜΖ' 1952.

72.- Περὶ τὴν ἱστορίαν τῶν Μητροπόλεων Βορ. Ἑλλάδος καί τῆς Ἀρχ/πῆς

'Αχριδῶν κατά τόν Β', Ι' καί ΙΑ' αἰῶνα. α' Μακεδονία. 1) 'Η πρώτη μνεία τῆς ἐπισκοπῆς Βαρδαριωτῶν Τούρκων" (ἀνάτυπον ἐκ τῆς "Θεολογίας" τόμος ΚΓ'), 'Αθήναι 1952.

82-73 Τό νόημα τοῦ 'Αγῶνος καί αἱ ἐπιταγαί τῶν θυμάτων (ἀνάτυπον ἐκ τῆς "Ἐκκλησίας"), 'Αθήναι 1953.

86-74 Περὶ τὴν 'Ἱστορίαν τῶν Μητροπόλεων τῶν 'Ελληνικῶν Νήσων: α' 'Ἐκκλησία τῆς Κρήτης. 1) Αἱ 'Επισκοπαί τῆς Κρήτης μέχρι τοῦ Ι' αἰῶνος. 'Ανάτυπον ἐκ τῶν "Κρητικῶν Χρονικῶν", τόμ. Ζ', 'Η-ράκλειον 1953.

89-75 'Ο Εὐαγγελισμός τῆς 'Απολυτρώσεως, ὁ Εὐαγγελισμός τῆς 'Ελευθερίας καί τό μέλλον τῆς 'Ελλάδος, 'Αθήναι 1954.

90-76 Λόγος ρηθεὶς ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ τῶν 'Αθηνῶν παρακλήσει τῆς Κυβερνήσεως.

91-77 'Η 'Ἐκκλησία τῆς 'Ελλάδος ἐν τῇ ἱστορίᾳ καί τῷ παρόντι. Τὰ προβλήματα αὐτῆς. Θεσσαλονίκη 1968. *Προλογισμὸς καὶ διημιόλογος ἐν τῇ ἐπισημῇ ἐκδόσει Ἀρσενίου 1966 ἐπιμ. ἐκ τῆς Καν. Σχολῆς*

78 72-78 'Ἐκκλησιαστικὴ 'Ἱστορία τῆς 'Ελλάδος τόμος Β'. 'Εν 'Αθήναις 1970.

79 78- Σταθμοὶ 'Ἐκκλ. Πολιτικῆς καί ἀπὸ τοῦ Καποδιστρίου μέχρι σήμερον μετ' ἀνεκδότων κειμένων (ὑπὸ ἐκτύπωσιν). *Ἀθήναι Παιδ. ἡ Καν. Σχολῆς*

Σημείωσις: "Ἴδε ἀνακοινώσεις εἰς 'Ακαδημίαν 'Αθηνῶν κλπ.

ΙΧ.- ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

84.- 'Η θέσις τῆς Καθολικῆς 'Ορθοδόξου 'Ἐκκλησίας ἐν τῇ Κοινωνίᾳ τῶν 'Ἐκκλησιῶν (τοῦ Amsterdam). Τεῦχος Α'. 'Αθήναι 1949 (ἀνάτυπον ἐκ τῆς "Θεολογίας").

85.- 'Η θέσις τῆς Καθολικῆς 'Ορθοδόξου 'Ἐκκλησίας ἐν τῇ Κοινωνίᾳ τῶν 'Ἐκκλησιῶν (τοῦ Amsterdam), Τεῦχος Β'. 'Ανάτυπον ἐκ τῆς "Θεολογίας", 'Αθήναι 1952-3.

86.- 'Η Β' Γεν. Συνέλευσις τοῦ Παγκ. Συμβουλίου τῶν 'Ἐκκλησιῶν ἐν "Ε-βανστον (1954), Περιοδικόν "'Ἐκκλησία", τόμ. ΛΑ' καί ΛΒ' 1955.

87.- 'Η σπουδαιότης τῆς 'Ορθοδόξου Λατρείας ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ κίνησιν. 'Ανάτυπον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ "Παρνασσός", τόμ. Ι, ἀρ. 4, 'Αθήναι 1968.

84, 85. -> σελίδες

84 The Orthodox Contribution
of Unity in New Delhi. Introductory
note. Харинанты Догглас

1962

85 О. Догглас и др. в Ордере
на Таваннадринг Епископ Харинан
и др. в Таваннадринг Епископ Харинан
и др. в Таваннадринг Епископ Харинан

1967

86

78.- 'Η θέσις τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τὴν Οἰκουμ. Κίνησιν ἐν "Ἐκκλ. Φάρμ", 1970.

437-445 εἰς 327-342. Μία μελέτη διαφέρει ἐν τῷ Περνασῶν ἀπὸ τῶν διὰ ἀπεμορφωτικῶν εἰδήσεων.

79. Zur Frage nach der Einheit der Kirche: Gedanken zur Okum. Bewegung εἰς τὸν τόμον τὸν ἐκδοθέντα ὑπὸ τοῦ Herder Verlag (Wien Freiburg, Basel) 1969, ὑπὸ Dam. Papandreou σελ. 393.

X.- ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

88. Τακτικά, ἐν τῇ Μεγ. Ἑλλ. Ἐγκυκλοπαιδείᾳ, τόμ. ΚΒ', σελ. 656-657.

89. Αἱ Μητροπόλεις καὶ Ἀρχιεπισκοπαὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ἡ "τάξις" αὐτῶν, Τόμ. Α', τεύχ. α' (ἐν Texte und Forschungen ὑπὸ N. Bees No 13), ἐν Ἀθήναις 1934, σελ. 104+ιβ'.

καὶ τῆς ἀντικειμένου ἐπὶ σελ. 52, 51, 52

→ * * ἐδὲ νὰ ἐκδοθῆ ἡ IV το Καν Διακον ἀποζημιωτικά

XII.- ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΙ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

90. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Χρυσόστομος, "Ἐκκλησία" Νοέμβριος 1948 καὶ "Καθημερινή" 23 Ὀκτωβρίου 1938.

91. Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Χρυσόστομος Α. Παπαδόπουλος ὡς διευθυντῆς καὶ ἀναδιοργανωτῆς τῆς Ριζαρείου Σχολῆς (1911-1923). "Ἐπετηρίς Ἐνώσεως τῶν Ἀποφοίτων τῆς Ριζαρείου Ἐκκλ. Σχολῆς" 1949, σελ. 84-110.

92. Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Φώτιος Β' ἐπὶ τῇ προπαρασκευῇ τῆς ἄρσεως τοῦ Βουλγαρικοῦ Σχίσματος (1930-1935), ἀνάτυπον ἐκ τῆς "Ὁρθοδοξίας" 1952, τεύχος 1ον, Κωνσταντινούπολις 1952.

102. Εὐχαριστήριον εἰς Ἀμ. Σ. Ἀλιβιζᾶτον, Τιμητικὸς τόμος, Ἀθήναι 1958.

103. Ἀμίλκας Σ. Ἀλιβιζᾶτος. Βιογραφία, Ἀθήναι 1958.

Ὁ Ἀμ. Ἀλιβιζᾶτος ἐν τῇ ἐκκλ. Ἱστορίᾳ τῆς Ἑλλάδος (1887-1969) ἐκδ. 2α ἐπηξηγήμενη. Ἐν Ἀθήναις 1969.

Hamilcar S. Alivisatos, ἐν τῷ τόμῳ Oecumenische Profile, 1961.

104. Βασ. Στεφανίδης. Βιογραφικὸς χαρακτηρισμὸς εἰς τόμον Ἐπετηρίδος τῆς Θεολ. Σχολῆς ἀφιερωμένον εἰς αὐτόν, 1958.

105. Εὐάγγ. Ἀντωνιάδου, Χαρακτηρισμὸς, ὡς πρόλογος εἰς Ἐπετ. Θεολ. Σχολῆς 1960.

- 106 ~~89~~.- 'Ιστορία τῆς Ριζαρείου 'Εκκλησιαστικῆς Σχολῆς, 'Αθῆναι 1969.
- XIII.- ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑ
- 107 ~~98~~.- Εἶναι ἐπιστημονικῶς δυνατὴ ἡ 'Ορθόδοξος 'Αγωγή; 'Αθῆναι 1935, σελ. 15.
- 108 ~~99~~.- 'Η Θεολογικὴ Σχολὴ περί Παιδείας, ἔκδοσις τοῦ Πανεπιστημίου, 'Αθῆναι 1958.
- 109 ~~100~~.- Περὶ τοῦ πρόβλημα τῆς θεμελιώσεως τῆς Χριστιανικῆς Παιδαγωγικῆς ἐν τῇ Καθολικῇ 'Ορθόδοξῳ καὶ τῇ Ρωμαιοκαθολικῇ 'Εκκλησίᾳ, "Γρηγ. Παλαμᾶς" Ν/βριος-Δ/βριος 1946.

XIV.- ΕΘΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

- 110 ~~101~~.- Δύο ἄρθρα περί τῆς θέσεως τοῦ Κυπριακοῦ εἰς τὴν Β' Γεν. Συνέλευσιν τοῦ Παγκ. Συμβουλίου τῶν 'Εκκλησιῶν ἐν "Εβανστον (1954), ἐν τῷ περιοδικῷ "Εκκλησία" 1955.
- 111 ~~102~~.- Δημοσίευμα ἐν τῷ Παρνασσῷ. *→ οὐκ εἶναι*
- XIV.- ΔΙΑΦΟΡΑ *→ ὁρισθεῖν*
καὶ ἐκσυγκριτικῆς ἑκπαιδευτικῆς πτυχικῆς
- 112 ~~103~~.- Εἶναι ὁ Κομμουνισμὸς θρησκεία; "Ανάπλασις" 1929.
- 113 ~~104~~.- 'Εν τῇ θρησκευτικῇ καὶ Χριστιανικῇ 'Εγκυκλοπαιδείᾳ πολλὰ ἄρθρα καὶ ἰδίως: 'Αβασγοί, 'Αθησουνιακὴ 'Εκκλησία ('Ιστορία, τόμ. Α', σελ. 30-46), 'Αβρασάξ, "Αγαθος, 'Αγαπητὸς Α', 'Αγ. "Εδρα, 'Ηρακλείας Θράκης, Θηβῶν καὶ Λεβαδεῖας μητρόπολις.
- 114 ~~105~~.- Πολλὰ ἄρθρα εἰς τὴν θρησκευτικὴν καὶ 'Ηθικὴν 'Εγκυκλοπαιδείαν μέχρι καὶ τοῦ Δ' τόμου.
- 115 ~~106~~.- 'Ανέκδοτος Κατήχησις Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου, "Εκκλησιαστικὸς Φᾶρος", 'Αλεξάνδρεια 1930.
- 116 ~~107~~.- 'Η ἐθνικιστικὴ Γερμανία ἐκκλησιαστικῶς, 'Αθῆναι 1934, σελ. 198.
- 117 ~~108~~.- Περὶ τὴν πρώτην μνείαν τῶν 'Αλβανῶν ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς πηγαιῖς καὶ τὰ ὅρια τῆς χώρας των ἐπὶ Βυζαντινῶν (ἀνάπτυγον ἐκ τοῦ ΚΓ' τόμου τῆς 'Επετηρ. τῆς 'Εταιρ. Βυζαντ. Σπουδῶν). 'Αθῆναι 1953.

XV
90
101. 91

Μελέται αναφερόμενα εἰς τό Κανονικό Δίκαιον
Περί συμμετοχῆς τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου εἰς τήν Διοίκησιν τῆς
'Εκκλησίας καί δῆ καί εἰς τήν ἐκλογήν τῶν 'Επισκόπων (ἀνάτυ-
πον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ "Γρηγόριος Παλαμᾶς" Θεσσαλονίκη 1965.

102. 92

Προβλήματα κανονικῆς διοικήσεως ἐν τῇ 'Εκκλησίᾳ τῆς 'Ελλάδος
(ἐκδόσεις τοῦ 'Ινστιτούτου τῶν 'Ανατολ. Σπουδῶν τῆς Πατριαρ-
χικῆς Βιβλιοθήκης 'Αλεξανδρείας ἀριθ. 14-15, 'Αλεξάνδρεια
1966).

103. 93

Πολλά νομοκανονικά ἄρθρα καί ἄρθρα ἀναφερόμενα εἰς τήν 'Εκκλ.
Πολιτικὴν εἰς τό περιοδικόν "Ὁρθόδοξος Σκέψις" τῶν ἐτῶν 1958-
1959-1960, οὔτινος ὑπῆρξα ἐκ τῶν ἐκδοτῶν.

Σημ. 'Η ὑπ' ἀριθ. 40 εἶναι νομοκανονική.

'Εν προπαρασκευῇ

1. Περί τήν χρησιμοποίησιν τοῦ ὄρου: "ἐπίσκοποι-διάκονοι", 'Εν 'Εφέ-
σῳ, φιλιπποῖς καί Κρήτῃ κατά τούς χρόνους τοῦ Παύλου.
2. Περί τό πρόβλημα τῆς προαγωγῆς τῆς 'Επισκοπῆς Τραπεζοῦντος εἰς Αὐ-
τοκέφαλον 'Αρχιεπισκοπήν Πόντου Πολεμωνιακοῦ καί Μητρόπολιν Λαζικῆς.
3. Laie. 'Ιστορία τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου εἰς τήν 'Ανατολ. 'Ορθ. 'Εκκλησί-
αν ἀπό τοῦ ἀρχικοῦ Χριστιανισμοῦ μέχρι τοῦ 1453 διά τό Realexikon
für Byzantinistik τῆς Βαυαρικῆς 'Ακαδημίας 'Επιστημῶν. ('Ιστορικο-
κανονική καί Νομική μελέτη).

94. Slavski Συμψ. Πηλ. 21, Συμψ. ἁπλ. καὶ
πολιτικῶν εἰς τὴν Ἐκκλ. τῆς Ἀδωνῆς
1970.

95. Περί τῆς ἐκ τῆς ἐκκλ. Συμψ. Διακοσίων
ἐκδοτῶν. Ἡ Ἀδωνῆς 1971-72

96. Τυχοδοσίαι, περὶ τῶν Συμψ. ἁπλ.
καὶ πολιτικῶν ἐν τῇ Ἀδωνῆς Συμψ. 9
ἐκδοτῶν τελευταίαν ἐκδοτῆς 5/14 Ἰουλίου 1973.
Πηγαίον αἰθερὸν ἀρ. 32+15 Ἡ Ἀδωνῆς 1973

97. Σειρά ἐπιλογῶν περὶ τῶν κανονικῶν προβλημάτων
ἐν τῇ ἐκκλ. τῆς Ἀδωνῆς 1972

88

→ 98. Proven egg culture
 Trip in myristicium diuol
 of my paper. Meze to you was
 my 50.

Evaporation

1. The first experiment was done in "Evaporation" - Evaporation
2. The second experiment was done in "Evaporation" - Evaporation
3. The third experiment was done in "Evaporation" - Evaporation
4. The fourth experiment was done in "Evaporation" - Evaporation
5. The fifth experiment was done in "Evaporation" - Evaporation
6. The sixth experiment was done in "Evaporation" - Evaporation
7. The seventh experiment was done in "Evaporation" - Evaporation
8. The eighth experiment was done in "Evaporation" - Evaporation
9. The ninth experiment was done in "Evaporation" - Evaporation
10. The tenth experiment was done in "Evaporation" - Evaporation

Evaporation is the process of a liquid turning into a gas. It occurs at the surface of the liquid and is affected by temperature, surface area, and wind speed. The rate of evaporation increases with higher temperatures and larger surface areas. In this experiment, we observed the evaporation of water in a shallow dish compared to a deep one. The shallow dish showed a faster rate of evaporation due to its larger surface area.